

**NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO**

Rozbor hospodaření

**Národního pedagogického muzea a knihovny
J. A. Komenského
za rok 2018**

Obsah:

ČÁST A. ÚVODNÍ USTANOVENÍ	4
A.1 Údaje o zpracovateli	4
A.2 Pedagogické muzeum	5
A.2.1 <i>Sbírkotvorná činnost, péče o sbírky a jejich uložení</i>	5
A.2.1.1 Sbírkotvorná činnost, evidence sbírek	6
A.2.1.2 Inventarizace sbírek	8
A.2.1.3 Evidence pohybu sbírek, badatelé, poskytování odborných konzultací	9
A.2.1.4 Ochrana sbírek, konzervování, restaurování	14
A.2.2 <i>Odborná a vědeckovýzkumná činnost</i>	15
A.2.2.1 Příprava a realizace odborných konferencí	15
A.2.2.2 Zpracovávání scénářů výstav	16
A.2.2.3 Další vědecká, výzkumná a odborná činnost	16
A.3 Pedagogická knihovna	18
A.3.1 <i>Základní informace o činnosti</i>	18
A.3.2 <i>Knihovní fond</i>	22
A.3.3 <i>Služby uživatelům</i>	24
A.3.3.1 Studovny	24
A.3.3.2 Půjčování knih	24
A.3.3.3 Informační, referenční, reprografické a rešeršní služby	24
A.3.3.4 Centrum pro školní knihovny (CŠK)	25
A.3.3.5 Knihovny.cz (Centrální portál knihoven)	26
A.3.4 <i>Spolupráce s českými a zahraničními institucemi</i>	26
A.3.5 <i>Sukova studijní knihovna literatury pro mládež</i>	26
A.4 Oddělení IT	27
A.5 Výstavní, publikační, vzdělávací činnost a spolupráce se školami	29
A.5.1 <i>Výstavní činnost</i>	29
A.5.2 <i>Publikační činnost</i>	34
A.5.3 <i>Aktivity k historickým výročím</i>	36
A.5.3.1 Společné století – vznik Československa	36
A.5.3.2 Rok 1968	37
A.5.3.3 1. světová válka	37
A.5.4 <i>Spolupráce se školami a univerzitami</i>	37
A.5.4.1 Vzdělávací pořady	38
A.5.4.2 Podpora čtenářské gramotnosti	39
A.5.4.3 Specializované webové stránky	39
A.5.5 <i>Kulturně-vzdělávací a prezentační činnost</i>	39
A.5.5.1 Prezentační činnost a spolupráce s médii	40
A.5.5.2 Ostatní kulturně-vzdělávací a prezentační aktivity	41
A.5.6 <i>Účast pracovníků NPMK na odborných seminářích, konferencích a ostatních akcích jiných subjektů</i> 42	
A.5.7 <i>Rezortní projekty a digitalizace</i>	46
A.5.7.1 Projekty	46
A.5.7.2 Digitalizace	48
A.5.8 <i>Akreditovaný program</i>	49
A.6 Zahraniční spolupráce	50
A.7 Pokusné ověřování Vzdělávací programy paměťových institucí do škol	53
A.7.1 <i>Organizace odborných seminářů</i>	53

A.7.2	Statistika 1. běhu pokusného ověřování ve školním roce 2017/18 (PO1)	53
A.7.3	Neformální hospitace a další výzkumná pilotáž	54
A.7.3	Propagace pokusného ověřování	54
A.7.4	Pokusné ověřování v NPMK	55
ČÁST B. KOMENTÁŘ K TABULKÁM		56
B.1	Údaje o zpracovateli (tabulka č. 1)	56
B.2	Celkové finanční prostředky organizace za hlavní činnost (tabulka č. 2)	57
B.2.1	Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – sumář (tabulka č. 2.1) (prostředky poskytnuté z kapitoly MŠMT)	59
B.2.2	Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – sumář (tabulka č. 2.2) (prostředky poskytnuté MIMO kapitolu MŠMT)	59
B.3	Přehled o závazcích a pohledávkách (tabulka č. 3)	59
B.4	Přehled o čerpání účelových prostředků (tabulka č. 4)	60
B.5	Čerpání účelových prostředků – přehled o prostředcích spolufinancovaných z rozpočtu EU a ostatní zahraniční programy (tabulka č. 5)	62
B.6	Peněžní fondy (tabulka č. 6)	62
B.7	Přehled o použití prostředků z mimorozpočtových zdrojů (tabulka č. 7)	62
B.8	Hospodářský výsledek a návrh přidělu do peněžních fondů (tabulka č. 8)	63
B.9	Majetek, s nímž je zpracovatel příslušný hospodařit	63
B.10	Provedení řádných a mimořádných inventarizací majetku a závazků	63
B.11	Pořádání mezinárodních konferencí a zahraniční aktivity	64
ČÁST C. TABULKY		67
PŘÍLOHY		68
Ukázky postupu restaurátorských prací		68
	Komplexní restaurování třídní knihy	68
	Komplexní restaurování školního obrazu	68
	Čištění a konzervování školního obrazu	69
Osnova akreditovaného programu		70
	Současná literatura pro děti a mládež	70
Seznam zkratk		71

Část A. Úvodní ustanovení

A.1 Údaje o zpracovateli

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (NPMK)¹ je státní příspěvkovou organizací přímo řízenou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Tato organizace se člení na Pedagogické muzeum J. A. Komenského a Pedagogickou knihovnu J. A. Komenského.

NPMK je vědeckou paměťovou institucí, které se na centrální úrovni zabývá dějinami českého školství, pedagogiky, učitelstva a vzdělanosti v návaznosti na život, dílo a odkaz J. A. Komenského; věnuje se rovněž dokumentaci těchto oborů. Jeho součástí je rovněž veřejná Pedagogická knihovna J. A. Komenského, která na centrální úrovni nabízí knihovnické služby z oboru pedagogiky a příslušných společenských věd vědeckým pracovníkům, učitelům, studentům a žákům. NPMK je v seznamu výzkumných organizací.

Sbírkový fond odborného historicko-pedagogického odboru (pedagogické muzeum) tvoří podsbírky Knihy (fond je specializovaný na vývoj českého školství), Písemnosti a tisky (dokumenty a pozůstalosti osobností, dokumenty různých typů a druhů škol apod.), Archiv P. Pittra a O. Fierzové (česká a švýcarská část), Historická podsbírka (fondy školních obrazů, grafiky, umělecká sbírka, umělecké tisky), Mapy, Školní pomůcky a inventář (včetně lavic, tělocvičného náradí ap.), Fotografie. Muzeum se ve své odborné činnosti řídí *Zákonem č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy* a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 122/2000 Sb.) a dalšími předpisy Ministerstva kultury (zejména Vyhláškou č. 96/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ze dne 12. dubna 2013 a souvisejícími metodickými pokyny).

Veřejná Pedagogická knihovna J. A. Komenského (sídlí na adrese Jeruzalémská 12, Praha 1) shromažďuje knihy a časopisy z pedagogiky a příbuzných oborů společenských věd. Její fond tvoří více než 500 tisíc svazků a obsahuje mj. knihy, periodika, elektronické dokumenty a mapy. Pedagogická knihovna je podle *Zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů (knihovní zákon)* specializovanou knihovnou se zaměřením na pedagogickou výchovu, vzdělávání a školství.

NPMK je členem Asociace muzeí a galerií ČR (AMG); Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP); Sdružení knihoven ČR (SDRUK), Mezinárodní rady muzeí - ICOM (International Council of Museums).

Organizační struktura NPMK platná od r. 2018:

Odbor historicko-pedagogický:

- Oddělení dějin školství (Pedagogické muzeum J. A. Komenského)
- Oddělení výzkumu a prezentace Přemysla Pittra

Odbor Pedagogické knihovny J. A. Komenského (PK):

- Oddělení služby čtenářům
- Oddělení akvizice a zpracování fondů
- Oddělení bibliografie

Odbor ekonomický a správní:

- Oddělení ekonomické
- Oddělení správní a práce s veřejností
- Oddělení IT.

¹ PM JAK bylo státním resortním muzeem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy od r. 1991.

Ředitelka přímo řídí:

- Oddělení koncepční, edukační a PR (styk s veřejností)
- pokusné ověřování *Vzdělávací programy paměťových institucí do škol* (PO)
- personalistku.

V r. 2018 NPMK plnilo úkoly v hlavních oblastech kmenové činnosti, zejména v péči o sbírky, realizaci výstav a akcí v rámci kulturně vzdělávacích projektů.

V r. 2018 NPMK plnilo zejména tyto prioritní úkoly:

- 1) ukončilo 2. fázi 1. běhu PO (PO1) a započalo druhý běh PO (PO2) (podrobně viz část A.7),
- 2) spoluorganizovalo významnou mezinárodní konferenci *Nová škola a nová výchova v nové Evropě*, Praha (Senát Parlamentu ČR, NPMK a Technická univerzita Liberec), 20.–21.9.2018; konference k 100. výročí vzniku Československa se konala pod záštitou ministra školství, mládeže a tělovýchovy;
- 3) odborná oddělení NPMK plnila úkoly vyplývající ze čtyř resortních projektů: 1. projekt *Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek*; 2. *Retrokonverze lístkového katalogu hlavního fondu Pedagogické knihovny*; 3. *Zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu*, 4. *Historie školních budov*;
- 4) zajišťovalo kulturně-vzdělávací aktivity v souladu materiálem *Významná historická výročí v letech 2014-2018*, č.j.: MSMT-10639/2014), zejména finalizaci prací k akcím projektu *Společné století k 100. výročí založení Československa* (výstavy, konference, publikace aj.);
- 5) **pokračovalo v přípravách** národních oslav komeniologických výročí v letech 2019–2022 (zejména **dokončení redakčních prací na publikaci *Encyklopedie – J. A. Komenský, život, dílo, doba***). Ředitelka NPMK byla jmenována ministrem koordinátorkou odborné pracovní skupiny pro zajištění příprav a realizaci oslav 350. výročí úmrtí J. A. Komenského (2020) a 430. výročí jeho narození (2022);
- 6) NPMK zkvalitnilo spolupráci se školami prostřednictvím nabídek vzdělávacích programů a výstav;
- 7) NPMK rozšířilo partnerství s obdobnými institucemi v ČR a zahraničí.

A.2 Pedagogické muzeum

A.2.1 Sbírkotvorná činnost, péče o sbírky a jejich uložení

A.2.1.1 Péče o sbírky

Péče o sbírky se uskutečňovala v souladu s vnitřními předpisy NPMK. Zasedání Poradního sboru NPMK pro sbírkotvornou činnost se konala 1.6.2018 a 5.12.2018.

V depozitářích (Lhota u Dolních Břežan a Horní Počernice, ul. Ve žlábku) byly prováděny pravidelné kontroly (monitorování klimatických podmínek – teploty a relativní vlhkosti) a odstraňovány případné nedostatky.

V roce 2018 byla sbírka NPMK aktualizována v Centrální evidenci sbírek (CES) ve třech termínech (v 27.3., 27.6. a 16.10.2018). V CES je k 31.12.2018 zapsáno 44 094 položek.²

A.2.1.1 Sbírkotvorná činnost, evidence sbírek

Oddělení muzea rozšiřovalo své sbírky v souladu se Zřizovací listinou NPMK o předměty a dokumenty z oblasti historie školství, učitelstva a vzdělanosti a další materiály dokládající vývoj a současný stav pedagogiky. V r. 2018 NPMK evidovalo 531 přírůstek (tj. 2842 kusy) získaných nákupy, dary a evidováním nezpracovaných fondů.

Historická podsbírka

1. st. evidence: 189 přírůstků
2. st. evidence: 2383 záznamy³

Komentář:

Podsíbírka byla rozšiřována zejména nákupy. Rozšířen byl zejména fond školních obrazů. Byly opět zakoupeny chybějící, v současné době již velmi vzácné a těžko dostupné originály školních obrazů, především byly opět doplňovány soubory názorných obrazů ze zoologie, botaniky a obrazy historicko-dějepisné, převážně z přelomu 19. a 20. století.

Za rok 2018 bylo zapsáno celkem 189 přírůstkových čísel.⁴

Zápisy do 2. stupně evidence (tj. zápis i aktualizace již existujících karet) jsou prováděny včetně skenovaných/fotografovaných obrázků a jde jak o nové přírůstky, tak o nezpracované fondy.

Fotografie⁵

1. st. evidence: 11 přír.č. (324 ks)
2. st. evidence: 604 záznamy

Komentář:

Podsíbírka byla rozšiřována zejména koupí. Získáno bylo 1 přírůstkových čísel, tj. 324 kusy. Zápisy do 2. stupně evidence (tj. zápis i aktualizace již existujících karet) jsou prováděny včetně zařazování digitalizovaných fotografií.

Akviziční činnost se soustředila zejména na získávání pohlednic a fotografií školních budov pro pokračující projekt o historii školních budov.

Ze zajímavých přírůstků lze jmenovat fotografie sídlištních školních budov, které v podsíbírce nebyly prakticky zastoupeny. Tyto fotografie pořídil muzejní fotograf.

² Počty položek v CES po jednotlivých podsíbírkách: Školní pomůcky – 450; Mapy – 179; Fotografie – 5835; Písemnosti a tisky – 7242; Knihy – 20 617; Historická – 9771.

³ V celkovém počtu jsou zahrnuty i aktualizace stávajících záznamů a zapsání odepsaných položek (tj. vytvoření evidenčních karet předmětům vyřazeným ze sbírky). Část záznamů pořídila externí pracovnice (na DPP).

⁴ Přehled přírůstků v r. 2018:

- umělecký tisk	10 ks
- školní obrazy-různé	110 ks
- umělecká grafika	1 ks
- plakáty	68 ks

⁵ Kurátorka podsíbírky Fotografie navíc zpracovává za NPMK souhrnné materiály, včetně podkladů předkládaných na MŠMT (GP, PV apod.), vede agendu související s činností Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost aj.

Knihy⁶ **1. st. evidence: sbírková 174 přír. č. (2172 ks); příruční 51 přír. č. (53 ks)**
2. st. evidence: sbírková 174 přír. č. (2172 ks); příruční 51 přír. č. (53 ks)

Komentář:

Fond sbírkové části knihovny i příruční knihovny byl rozšířen o dary a nákupy knih a periodik. Fond starých tisků byl nadále obohacován převáděním starých tisků z fondu Pedagogické knihovny. Tento převod je uskutečňován v souvislosti se sjednocením a zkvalitněním péče o staré tisky v NPMK (na základě Příkazu ředitelky NPMK č. 6/2014).⁷

Ze zajímavých přírůstků lze jmenovat školní sešit používaný ve školním roce 1955/56, v němž je na titulním listu heslo dne: *Do práce za školu radostnou bojovat novou vlasteneckou a školu socialistickou* či Učebnici psaní strojem desetiprstovou metodou. Praha 1948.

Písemnosti a tisky⁸

1. st. evidence: 115 přírůstků

2. st. evidence: 1898 záznamů

Komentář:

Sbírka byla rozšiřována dary a nákupy. Zpracovávány byly také doposud neevidované dokumenty ze starých fondů. Vedle běžných nákupů a darů rozvrhů a vysvědčení byl do sbírek zakoupen například soubor rozličných žákovských průkazů.

Ve druhém stupni (systematická evidence) pokračovalo zejména zpracování rozsáhlého fondu malíře a ilustrátora Antonína Pospíšila, sbírky rozvrhů a jednotlivých fondů ze souboru Slavín (Krch, Havránek, Švarc, Pitter – viz část A.2.1.2 – inventarizace)

Nadále probíhala digitalizace vysvědčení v programu dodaném firmou AV media. (311 ks).

Školní pomůcky a inventář

1. st. evidence: 30 přírůstků

Komentář:

Podsírka se v roce 2018 rozšířila koupí, zejména prostřednictvím serveru AUKRO. V r. 2018 byla nejcennějším přírůstkem Umělohomotné torzo lidského trupu.

Mapy

Komentář:

Podsírka v r. 2018 nebyla rozšiřována.

⁶ Kurátorka podsírky Knihy je navíc pověřena vedením agendy CES (aplikace CES on-line), vedením evidence projektu „Záchrana“, agendou dražby na serveru Aukro aj. Navíc se kurátorka v r. 2018 podílela na připravované změně ve fungování programu BACH, který je používán pro evidenci muzejní sbírky. Program dosud fungoval v tzv. desktopové verzi, kdy jej odborní pracovníci měli instalovaný na stolní PC a event. notebook pro práci v depozitáři. Nově (od cca února 2019) bude program fungovat ve webovém rozhraní, takže při práci v depozitářích budou odborní pracovníci pracovat přímo v příslušné databázi a nebude nutné do databáze kopírovat evidenční karty vytvořené při práci v depozitářích. Program budou nově používat i restaurátoři, aby bylo minimalizováno riziko ztráty restaurátorských zpráv. Během přípravy konverze programu bylo nutné provést kontrolu při konvertování rejstříků evidenčních karet.

⁷ Předávání starých tisků bude nadále pokračovat, protože při revizích v PK jsou dohledávány další svazky.

⁸ V depozitáři ve Lhotě pokračuje třídění velkého množství nezpracovaných materiálů, které byly v minulosti uloženy v depozitářích na Strahově a ve Sněženkové ulici nezpracované a zcela bez jakékoliv evidence. Materiály jsou ukládány do archivních krabic, označovány jmény osobností, kterým patřily a připraveny k podrobnému zpracování v programu Bach.

Komentář:

Sbírkový fond byl v roce 2018 rozšířen dary a nákupem knih ze současné produkce (12 přírůstků).

K nejzajímavějším přírůstkům patří publikace, které se věnují zpracování tématu holocaustu a jeho dopadu na životy přeživších. Např. izraelský výtvarník českého původu Jehuda Bacon ve své vzpomínkové knize *Dokud žijeme, musíme se rozhodovat* vyslovuje celoživotní vděk P. Pittrovi, který mu pomohl navrátit ztracenou víru v dobro a v život.

Na základě studia materiálů a natočené výpovědi Ivanky Šonkové roz. Teichmanové došlo k sepsání životopisu E. Vogla pro internetové stránky pitter.eu.

Proběhlo zhotovení nové **fotodokumentace stavu zámeckých ozdravoven**. Ve spolupráci s místní kronikářkou z Kamenice Mgr. Vlastou Hartvichovou byly navštíveny budovy bývalých zámeckých ozdravoven a byl zdokumentován jejich současný stav. Kromě zámku Lojovice (v soukromém vlastnictví) byly navštíveny a foceny i interiéry. V Olešovicích byla zfotografována i kronika Dětského domova Hany Benešové s unikátními dobovými snímky. Také byl poprvé dohledán a zdokumentován bývalý Lékařský dům z „akce zámky“. Fotodokumentace bude využívána při publikační a vědecké činnosti.

Práce ve sbírkovém fondu APP pokračovala zpracováním fotoarchivu.

A.2.1.2 Inventarizace sbírek

V r. 2018 nadále probíhala inventarizace sbírek dle *Plánu inventarizace sbírkových fondů NPMK, Dodatku č. 1 a Dodatku č. 2* k tomuto Plánu. Plán inventarizace je plněn přiměřeně. Kurátoři podsbírek průběžně plní dle potřeby mimořádné úkoly (např. úkoly v souvislosti připomínání historických výročí aj.).

V **Historické podsbírcce** byla ukončena inventarizace fondu školních obrazů O IX-technika a řemesla (260 ks) a probíhala inventarizace fondu tisků (2074 přír. č., tj. 4070 ks).⁹

V podsbírcce **Knihy** byla dokončena inventarizace fondu 23-Školství základní (v r. 2018: 315 inv. č., tj. 550 ks; celkem: 540 inv. č., tj. 3702 ks) a byla započata inventarizace fondu 32-Dětská beletrie (978 inv. č., tj. 1221 ks). Během inventarizací byly pro všechny inventarizované předměty vytvořeny nové evidenční karty v programu BACH.

V podsbírcce **Pisemnosti a tisky** byla realizována inventarizace fondů č. S 71-Ladislav Havránek (345 ks), S 149-Ferdinand Krch (283 ks), S 279-Ladislav Švarc (209 ks), S 556-Přemysl Pitter (2 ks). Celkem bylo inventarizováno 857 ks.

V podsbírcce **Fotografie** byla dokončena inventarizace fondu fotografie a fondu fotokopie. Zinventarizováno bylo celkem 1087 položek. Opakovaně nedohledané předměty byly navrženy k vyřazení ze sbírky (celkem 814 ks).

V podsbírcce **Školní pomůcky a inventář** pokračovala v roce 2018 mimořádná inventarizace po přestěhování podsbírkou do nového depozitáře v Horních Počernicích, ul. Ve žlábku 1849/2A.

⁹ Revize fondu tisků mohla být uskutečňována v takovém rozsahu díky využití OON pro externí pracovníci, paní J. Cajthamlovou.

V podsbírce **Mapy** pokračovala v roce 2018 mimořádná inventarizace po přestěhování podsbírky do nového depozitáře v Horních Počernicích, ul. Ve žlábku 1849/2A.

A.2.1.3 Evidence pohybu sbírek, badatelé, poskytování odborných konzultací

V souladu s platnou zřizovací listinou a v návaznosti na Plán činnosti na r. 2018 poskytovali správci všech podsbírek oddělení muzea služby badatelům (celkem 43 badatelé během 66 návštěv) a zajišťovali jim příslušné zázemí. Muzeum spolupracovalo též s dalšími subjekty na základě jejich žádostí. Pro vzdálené badatele byly provedeny předběžné rešerše, zejména v elektronické formě.

Konkrétně se jednalo o tyto činnosti:

Historická podsbírka

7 badatelů

Komentář:

Badatelé studovali zejména fond školních obrazů pro výstavní a publikační účely. Pro badatele byly provedeny předběžné rešerše. Konkrétně:

Jednorázové reprodukční právo bylo poskytnuto těmto subjektům:

- Národní muzeum, výstava: *Česko-slovenská a Slovensko-česká výstava* (10 ks)
- Fortuna – týdeník *Naše rodina, článek o Jiřím z Poděbrad* (2 ks)
- Nakladatelství Karolinum, publikace: Milena Lenderová – *Z dějin české každodennosti* (15 ks)
- Nakladatelství Academia, publikace: „*Národní*“ *školství za první československé republiky* (4 ks)
- Media Park, s.r.o., projekt *Zažijte to znovu*, program *Obecná škola 1918* (4 ks)
- Muzeum Komenského v Přerově, publikace: *Komenský a první republika* (1 ks)

Z Historické podsbírky bylo zapůjčeno celkem 27 předmětů pro:

- MŠMT, Praha 1; nádvoří objektu Karmelitská 7 – *Jan Štursa: socha J. A. Komenského (bronz)* (od r. 2014 do r. 2024)
- MŠMT, Praha 1; reprezentační prostory Karmelitská 5 - *Igor Kitzberger: J. A. Komenský* (do 31.12.2023)
- Regionální muzeum Jičín, výstavy *Hurá do školy!* a *Vysvědčení v proměnách času* (19 ks)
- Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, výstava k 150. výročí založení gymnázia J. V. Jirsíka (1 ks)
- Národní muzeum - České muzeum hudby; výstava *Hudba a pohádka* (5 předmětů – z r. 2017)

Na výstavách NPMK byly prezetovány 23 předměty:

- *Nová škola v nové republice*: 13 ks
- *Tady nová republika*: 10 ks

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy má dlouhodobě zapůjčenou *Blažáckou plenu* (pomocný fond).¹⁰

¹⁰ Kurátorka Historické podsbírky spravuje zároveň Pomocný fond.

Fotografie

6 badatelů

Komentář:

Badatelé vesměs požadovali řešerše z fondu pro účely výstavní, vědecké, studijní a publikační. Z větší části šlo o sjednání Dohody o udělení jednorázového reprodukčního práva:

- Nakladatelství Academia, publikace: Dana Kasperová - *Československá obec učitelská – v kontextu reformy učitelského vzdělávání (ŠVSP) a reformy školy* (15 ks)
- Vydavatelství Pedagogické fakulty UK, publikace: Veronika Svobodová - *Zlatá doba české školy. Pokusnictví v Nuslích, Michli a Hostivaři* (20 ks)
- Regionální muzeum a galerie v Jičíně, propagace výstav *Hurá do školy s Marií Terezií a Od Marie Terezie po dnešek. Vysvědčení v proměnách času* (2 ks)
- Regionální muzeum Mělník, výstava: *Ano, pane doktore* (3 ks)
- Nakladatelství Academia, publikace: „*Národní*“ *školství za první československé republiky* (109 ks)
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové, výstava: *Čest práci, paní učitelko!* (8 ks)

Z podsbírký Fotografie bylo zapůjčeno celkem 12 předmětů pro:

- Regionální muzeum a galerie, Muzeum hry v Jičíně; výstavy *Vysvědčení v proměnách času a Hurá do školy s Marií Terezií*

Na výstavách NPMK byly prezetovány 22 předměty:

- *Nová škola v nové republice*: 20 ks
- *Tady nová republika*: 2 ks

Knihy

12 badatelů (28 návštěv)

Komentář:

Badatelům byly během návštěv zpřístupněny 303 svazky. Zájem badatelů se soustředil např. na problematiku československého školství v 50. letech 20. století, školské statistiky či válku za nezávislost USA v učebnicích dějepisu.

Pracovníkům NPMK bylo poskytnuto 136 výpůjček.

Dohoda o udělení jednorázového reprodukčního práva byla sjednána s těmito subjekty pro publikační a výstavní účely:

- Národní muzeum, výstava: *Česko-slovenská a Slovensko-česká výstava* (1 ks – 29 skenů)
- Židovské muzeum v Praze, expozice: *Dějiny Židů v Čechách a na Moravě v 19.–20. století* (1 ks – titulní strana)
- Nakladatelství Academia, publikace: „*Národní*“ *školství za první československé republiky* (8 ks)
- Media Park, s.r.o., projekt *Zažijte to znovu*, program *Obecná škola 1918* (4 ks)

Z podsbírký Knihy bylo zapůjčeno celkem 30 předmětů pro:

- Regionální muzeum a galerie, Muzeum hry v Jičíně; výstavy *Vysvědčení v proměnách času a Hurá do školy s Marií Terezií* (13 předmětů)
- ZŠ a MŠ Nechanice; pro oslavy *Život na Nechanicku za první republiky aneb 100 let státnosti* (8 předmětů)
- Podřipské muzeum v Roudnici nad Labem; výstava *Vysvědčení v proměnách času* (9 předmětů).

Na výstavách NPMK bylo prezentováno 9 předmětů:

- *Nová škola v nové republice*: 6 ks
- *Tady nová republika*: 3 ks

Písemnosti a tisky

**10 badatelů (14 návštěv),
z toho 3 badatelky (3 návštěvy) na fond OMEP**

Komentář:

Zájem badatelů se soustředil zejména na fondy Ferdinanda Krcha a na Ligu lesní moudrosti. Mezi badateli byli jak studenti vysokých škol, tak vysokoškolští pedagogové a zájemci z řad širší veřejnosti.

Fond OMEP v r. 2018 studovaly badatelky z Korejské republiky pro vytvoření webových stránek.¹¹

Pro publikační účely bylo uděleno jednorázové reprodukční právo těmto subjektům:

- Ústav pro českou literaturu AV, publikace: *Literární kronika první republiky* (2 ks)
- Nakladatelství Academia, publikace: „*Národní*“ *školství za první československé republiky* (32 ks)
- Media Park, s.r.o., projekt *Zažijte to znovu*, program *Obecná škola 1918* (1 ks)
- Nakladatelství Lidové noviny, publikace: *Střední Čechy 1918-2018: průvodce historií* (8 ks)

Z podsbírký Písemnosti a tisky byly zapůjčeny celkem 2 předměty pro:

- Regionální muzeum Jičín, výstavy *Hurá do školy!* a *Vysvědčení v proměnách času* (2 ks)

Na výstavě NPMK *Nová škola v nové republice* bylo prezentováno 19 předmětů.

Školní pomůcky a inventář

Z podsbírký Školní pomůcky a inventář bylo zapůjčeno celkem 13 předmětů pro:

- Regionální muzeum Jičín, výstavy *Hurá do školy!* a *Vysvědčení v proměnách času* (9 ks)
- Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, výstava k 150. výročí založení gymnázia J. V. Jirsíka (2 ks)
- ZŠ a MŠ Nechanice, akce *Život na Nechanicku za 1. republiky aneb 100 let státnosti* (2 ks)

Na výstavě NPMK *Nová škola v nové republice* bylo prezentováno 10 předmětů.

¹¹ Fond OMEP (a fond Archiv dějin učitelstva) jsou zařazeny v podsbírcce Písemnosti a tisky, ale jsou spravovány kurátorem podsbírek Mapy a Školní pomůcky.

Mapy

Z podsbírky Mapy byl zapůjčen jeden předmět pro:

- Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, výstava k 150. výročí založení gymnázia J. V. Jirsíka (1 ks)

Na výstavách NPMK byly prezentovány 2 předměty:

- *Nová škola v nové republice*: 1 ks
- *Tady nová republika*: 1 ks

Archiv Přemysla Pittra a Olgy Fierzové

8 badatelů (11 návštěv)

(česká a švýcarská část)

Komentář:

Badatelé studovali zejména dokumenty týkající se spolupracovníků P. Pittra a O. Fierzové a problematiku zámeckých ozdravoven.

Byly vypracovány rešerše:

- pro badatele Zdeňka Bláhu na téma *Záznamy o internačních táborech pro německé obyvatelstvo z Prahy a blízkého okolí*,
- pro Olgu Slowik, která zpracovávala téma *vegetariánství za 1. republiky*.
- pro badatele Michala Korhela z UJEP v Ústí n. Labem ohledně *osudu dětí ze smíšených manželství v poválečném Československu*.
- pro badatelku Mgr. Pavlou Krajčovičovou z Třebíče ohledně *korespondence P. Pittra s Walterem a Jindřichem Flusserovými*.¹²

Pro publikační účely bylo uděleno jednorázové reprodukční právo těmto subjektům:

- Evangelische Zeitung Unsere Kirche, Bielefeld, Německo, *článek v časopise o P. Pittrovi* (3 ks)
- Evangelischer Presseverband in der Pfalz e. V., Speyer, Německo, *článek v časopise o P. Pittrovi* (3 ks)
- Gedenkstätte Stille Helden, Berlín, Německo, výstava: *Aiding Jews in NS-occupied Europa* (3+6 ks)
- Ondřej Skovajsa, nekomerční projekt - mapa osobností v Praze spojené s občanskou odvahou (15 ks)
- Baeyrischer Rundfunk, München, Německo, interview s Jehudou Baconem (3 ks)
- Nakladatelství Academia, publikace: *„Národní“ školství za první československé republiky* (2 ks)

Archiv rovněž odborně průběžně spolupracoval se členy Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové.

Mateřské škole *Miličův dům*, Praha 3, je dlouhodobě (od r. 2014 do r. 2019) zapůjčeno 8 předmětů pro expozici *Pracovna P. Pittra*.

Na výstavě NPMK *Nová škola v nové republice* byly prezentovány 4 předměty.

¹² Walter Flusser přispíval před válkou do časopisu Sbratření, nepřežil se svojí ženou Osvětim. Jejich syn Jindřich, lékař, pomáhal P. Pittrovi před jeho emigrací. V archivu se nalézá korespondence mezi P. Pittrem a Evou Goldmannovou-Flusserovou, dcerou Waltera Flussera, která přežila válku díky pobytu v Anglii. Mgr. Krajčovičová hledala souvislost s humanitárním působením Antonína Kaliny (nepotvrzeno).

Využití sbírkových předmětů NPMK – zápůjčky muzeím v ČR (souhrn)

- MŠ Milíčův dům, Praha 3; expozice *Pracovna P. Pittra* (8 předmětů, od r. 2014 do r. 2019)
- MŠMT, Praha 1; nádvoří objektu Karmelitská 7 – *Jan Štursa: socha J. A. Komenského (bronz)* (od r. 2014 do r. 2024)
- MŠMT, Karmelitská 5, Praha 1 - reprezentační prostory objektu; *Igor Kitzberger: J. A. Komenský* (od 26.1.2018 do 26.1.2023)
- Národní muzeum - České muzeum hudby; výstava *Hudba a pohádka* (5 předmětů – z r. 2017)
- Regionální muzeum a galerie, Muzeum hry v Jičíně; výstavy *Vysvědčení v proměnách času a Hurá do školy s Marií Terezií* (52 předměty + 3 z pomocného fondu)
- ZŠ a MŠ Nechanice; pro oslavy *Život na Nechanicku za první republiky aneb 100 let státnosti* (10 předmětů + 2 z pomocného fondu)
- Podřípské muzeum v Roudnici nad Labem; výstava *Vysvědčení v proměnách času* (9 předmětů)
- Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, výstava k 150. výročí založení gymnázia J. V. Jirsíka (4 předměty)
- Městská část Praha 9, slavnostní otevření nové školy (1 ks z PF)
- ZŠ a MŠ Úhonice, výstava k 110. výročí otevření školní budovy (1 ks z PF)

Z fondu PK dlouhodobá zápůjčka 9 knih (od r. 2014 do r. 2019) do stálé expozice *Valdštejnové na Třebíči* v Muzeu Vysočiny Třebíč.

Celkem bylo z fondů NPMK zapůjčeno 115 předmětů.¹³

Dále bylo pro výstavní a publikační účely poskytnuto jednorázové právo pro využití 312 reprodukcí snímků:

- Nakladatelství Academia, publikace: „*Národní*“ *školství za první československé republiky* (160 ks)
- Nakladatelství Academia, publikace: Dana Kasperová - *Československá obec učitelská – v kontextu reformy učitelského vzdělávání (ŠVSP) a reformy školy* (15 ks)
- Vydavatelství Pedagogické fakulty UK, publikace: Veronika Svobodová - *Zlatá doba české školy. Pokusnictví v Nuslích, Michli a Hostivaři* (20 ks)
- Nakladatelství Lidové noviny, publikace: *Střední Čechy 1918-2018: průvodce historií* (8 ks)
- Nakladatelství Karolinum, publikace: Milena Lenderová – *Z dějin české každodennosti* (15 ks)
- Národní muzeum, výstava: *Česko-slovenská a Slovensko-česká výstava* (37 ks)
- Fortuna – týdeník *Naše rodina, článek o Jiřím z Poděbrad* (2 ks)
- Evangelische Zeitung Unsere Kirche, Bielefeld, Německo, *článek v časopise, o Přemyslu Pittrovi* (1 ks)
- Evangelischer Presseverband in der Pfalz. V., Speyer, Německo, *článek v časopise, o Přemyslu Pittrovi* (3 ks)

¹³ Z fondu muzea bylo zapůjčeno 97 sbírkových předmětů, z toho 10 dlouhodobě a 7 předmětů z pomocného fondu. Z fondu PK dlouhodobě 9 předmětů. Na výstavě NPMK *Nová škola v nové republice* byly prezentovány 53 předměty.

- Muzeum Komenského v Přerově, publikace: *Komenský a první republika* (1 ks)
- Regionální muzeum a galerie v Jičíně, propagace výstav *Hurá do školy s Marií Terezií a Od Marie Terezie po dnešek. Vysvědčení v proměnách času* (2 ks)
- Regionální muzeum Mělník, výstava: *Ano, pane doktore* (3 ks)
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové, výstava: *Čest práci, paní učitelko!* (8 ks)
- Židovské muzeum v Praze, expozice: *Dějiny Židů v Čechách a na Moravě v 19.–20. století* (1 ks – titulní strana)
- Gedenkstätte Stille Helden, Berlín, Německo, výstava: *Aiding Jews in NS-occupied Europa* (9 ks)
- Ondřej Skovajsa, nekomerční projekt - mapa osobností v Praze spojené s občanskou odvahou (15 ks)
- Baeyrischer Rundfunk, München, Německo, interview s Jehudou Baconem (3 ks)
- Media Park, s.r.o., projekt *Zažijte to znovu*, program *Obecná škola 1918* (9 ks)

Z fondu PK byly poskytnuty 2 ks (titulní strany) nadačnímu fondu Hellenika v Brně na výstavu a dokumentární film: *Dva životy, dvě kultury, Řekové na českém území od 2. poloviny 20. století do současnosti*.

A.2.1.4 Ochrana sbírek, konzervování, restaurování

Na restaurátorském úseku v r. 2018 pracovali tři restaurátoři na poloviční úvazek. Restaurátoři průběžně monitorovali stav klimatických podmínek (teplota a relativní vlhkost) v budově NPMK, v depozitářích (Ve žlábku 1849/2A, Horní Počernice; Lhota u Dolních Břežan) a stav plísni v těchto objektech. Rovněž byl sledován fyzický stav sbírkových předmětů zejm. ve stálé expozici muzea, depozitářích muzea a byly podávány odborné zprávy k tomuto sledování. Výsledky byly konzultovány s kurátory sbírkových fondů. Průběžně byla prováděna odborná metodická činnost v oblasti restaurování a uchovávání papíru, dále byly zpracovávány restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace k provedeným pracím na jednotlivých sbírkových předmětech (knihy, písemnosti, školní obrazy).

Celkem bylo vlastními kapacitami v r. 2018 restaurováno a konzervováno (vyčištěno a vyspraveno) 167 předmětů,¹⁴ u 5 předmětů je restaurování rozpracováno. Restaurátoři navíc vyráběli ochranné obaly dle vlastního návrhu (ochranné obaly na písemnosti a na dokumenty opatřené pečetěmi), doplňovali vybavení restaurátorské dílny realizací vlastních návrhů (zařízení na restaurování velkoplošných děl), kontrolovali stav sbírkových předmětů ve stálé expozici (výroba 27 nových klínů na staré tisky a následná adjustace starých tisků). Dále byla provedena obhlídka stavu sochy J. A. Komenského od J. Štursy dlouhodobě zapůjčená MŠMT a byly na ní provedeny drobné retuše.

V rámci resortního projektu *Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek* (projekt *Záchrana*) bylo zadáno externí restaurování sbírkových předmětů (soubor třídních knih, školního nábytku a školních obrazů) a digitalizace školních filmů.¹⁵

¹⁴ 34 předměty kompletně resturovány, 133 předměty konzervovány. U 16 školních obrazů musela být provedena demontáž lišt.

¹⁵ Viz též část A.5.7 Resortní projekty a digitalizace.

Historická podsbírka

Muzejnými restaurátory bylo restaurováno, očištěno a konzervováno 140 školních obrazů, konkrétně: 9 zrestaurováno, u 1 obrazu restaurování pokračuje, 132 obrazů bylo konzervováno. Externě byly restaurovány 2 školní obrazy.

Fotografie

Muzejnými restaurátory byla vyčištěna 1 fotografie.

Písemnosti a tisky

Muzejnými restaurátory bylo restaurováno 20 různých dokumentů a písemností (sešit – početnice, třídní kniha, rozvrhy, pochvalné lístky, listiny s petětěmi aj.). Byly zhotoveny originální ochranné obaly na listiny, vč. listin s pečětěmi dle vlastního návrhu (12 ks). Bylo zahájeno externí restaurování souboru třídních knih.¹⁶

Knihy

Muzejnými restaurátory byl restaurován 5 knih, u dalších 5 restaurování pokračuje.

Školní pomůcky a inventář

Externě byly zrestaurovány 3 školní lavice a 1 skříň na školní pomůcky. Dále bylo digitalizováno 50 ks školních výukových filmů.

A.2.2 Odborná a vědeckovýzkumná činnost

Odborná a vědeckovýzkumná činnost byla realizována průběžně v rámci různých oblastí. Činnost je projednávána s *Vědeckou radou NPMK*.

A.2.2.1 Příprava a realizace odborných konferencí

Mezinárodní konference *Nová škola a nová výchova v nové Evropě*

Mezinárodní konference konaná u příležitosti 100. výročí vzniku Československa v rámci projektu *Společné století*, pod záštitou ministra školství, mládeže a tělovýchovy Roberta Plagy a ve spolupráci se Senátem ČR.

Pořadatelé: NPMK

Technická univerzita v Liberci

Pädagogische Hochschule Zürich

Místo a datum konání: Praha (Senát PČR, NPMK), 21.–22.9.2018

Konference se zúčastnili odborníci z 12 evropských zemí a Ázerbajdžánu. Jejím cílem byla analýza koncepce reformy výchovy a společnosti, proměny pedagogické vědy a transfer vědeckých poznatků z oblasti pedagogiky mezi evropskými zeměmi a USA, role školy v sociální otázce, modernizace vyučovacího procesu a rozvoje školské soustavy v nově vzniklých státech. Pracovníci NPMK přednesli tyto příspěvky:

- *Sexuální výchova mládeže v meziválečném Československu* (M. Šustová)
- *Nová budova pro novou školu. Školní prostor v představách meziválečných pedagogických reformistů a v praxi* (J. Šimek)

¹⁶ Šlo o soubor velmi poničených třídnic (z důvodu předchozího nevhodného uložení). Třídní knihy byly napadeny plísněmi, vzájemně slepeny, rozsah restaurátorských zásahů tedy nebylo vůbec možné určit. Po záchranném externím restaurování lze postupně vybrané předměty kompletně restaurovat.

- „*Cikánská škola*“ v Užhorodu – První pokus o vzdělávání Romů v Československu (J. Bartošová).

Příspěvky budou publikovány v mezinárodním časopise *Historia scholastica*.¹⁷

A.2.2.2 Zpracovávání scénářů výstav

V roce 2018 byly zpracovány scénáře na tyto výstavy:

- *Od školdozorce k inspektorovi* – o historii školní inspekce
- *Historické portréty J. A. Komenského a jeho současníků* – ve spolupráci s Oblastním muzeem v Lešně. Scénář byl projednáván v Lešně při výběru konkrétních sbírkových předmětů vhodných na výstavu.

A.2.2.3 Další vědecká, výzkumná a odborná činnost

V r. 2018 byly pracovníky NPMK zpracovávány tyto odborné a výzkumné úkoly:

- Byly realizovány tyto archivní výzkumy:
 - Státní okresní archiv v Rokycanech – byly prostudovány školní kroniky z Mýta u Rokycan od roku 1938 dále, zde se záznamy týkaly i Ozdravovny v Mýtě a zde ubytovaných dětí, které docházely do místní školy, o spolupráci školy a ozdravovny v období obsazení školy vojskem. Dále nahlíženo do Knihy zápisů z jednání rady Městského národního výboru Mýto (1945-1947), zde sporadicky Ozdravovna také zmiňována. (Mgr. M. Faltusová)
 - Národní archiv Praha, fond Policejní ředitelství – zjišťování jakýchkoli bližších údajů o spolupracovnicích P. Pittra židovského původu, které zahynuly za války – Líze Sattlerové a Margit Beckové, o kterých v APP není kromě jmen žádná další informace. Ve fondu Policejní ředitelství se podařilo obě dohledat, ztotožnit a zjistit tak jejich základní data, jména rodinných příslušníků, hlavně jméno Lízy Sattlerové po sňatku (o tom, že byla vdaná, nevěděli ani pamětníci). (Mgr. P. Matějček)
 - Archiv hl. města Prahy – podklady pro přípravu odborného článku *P. Pitter a počátky jeho veřejné činnosti ve 20. letech 20. století*. V Archivu dále proběhlo bádání po spojitosti činnosti P. Pittra a různých církevních a sociálních organizací – jednalo se o fondy Náboženská společnost unitářů československých (1921–1951), Armáda spásy – hlavní velitelství pro Československou republiku v Praze (1919–1950), Chelčického bratrská jednota baptistů Praha–Vinohrady (1914–1946). (Mgr. P. Matějček)
 - Archiv hlavního města Prahy, Spolkový katastr – Československá liga proti antisemitismu, Národní knihovna (dobová literatura), Národní archiv, fondy: Židovské spolky, Pozůstalost E. Marguliese, Zemský úřad – spolkové záležitosti – odborný článek na téma *Československá liga proti antisemitismu*, který zdůraznil zapojení P. Pittra a jeho spolupracovníků do prvorepublikových spolků a do úsilí o zušlechtnění dobové společnosti odmítající národnostní a rasovou nesnášenlivost. (Mgr. J. Seiner)

Byly vypracovány posudky odborných studií z oblasti dějin pro oborová periodika:

¹⁷ Článek J. Bartošové byl již publikován v *Historia scholastica* č. 2/2018.

- *Školní knihovny v 19. století: kontrola, podpora a znovu kontrola*, pro Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum (M. Šustová)
- *Venkovský učitel na přelomu 19. a počátku 20. století*, pro Český časopis historický (M. Šustová)
- *Studijní cesty Československé obce učitelské do zahraničí – inspirace pro tehdejší reformu školy?* pro Historia marginalia (M. Šustová)
- *Obecné školy a jejich učitelé jako základní kultivační faktor rurálního prostředí (Valašsko v posledním půlstoletí před I. světovou válkou)* pro Český časopis historický (M. Šustová)
- *„Gautschův výnos o hrách“ a české země (1890–1914)* pro Acta Historica Universitatis Silensianae Opaviensis (M. Šustová)
- *Od porodní báby k asistentce* pro Historia scholastica 2/2018 (J. Bartošová)
- *Význam periodika „Náš ľud – ľudovýchovný vestník pre Slovensko“ pre osvetovú činnosť na Slovensku (s dôrazom na nezamestnanosť)* pro Historia scholastica 2/2018 (J. Bartošová)

- Pokračovala odborná spolupráce při vypracování a aktualizace hesel pro *Encyclopaedia Comeniana* (ve spolupráci s komeniologickými odborníky z ČR a zahraničí). (PhDr. Markéta Pánková)
- Byla zpracována a podána žádost o grant z GAČR na projekt *Školy s československým jazykem vyučovacím a jejich postavení ve vzdělávacím systému Podkarpatské Rusi*. (Mgr. J. Bartošová, PhDr. J. Šimek, Ph.D., Mgr. M. Šustová)
- Byla zpracována a podána žádost o grant z GAČR na projekt *Přemysl Pitter a pomoc ohroženým dětem v letech 1945 - 1947* (PhDr. L. Lajsková, Mgr. P. Matějček, Mgr. M. Faltusová, Mgr. J. Seiner)
- Byly vypracovány dvě žádosti o grant na nákup sbírkových předmětů a jedna žádost o grant na vytvoření výstavy, všechny podány na Ministerstvo kultury ČR (Mgr. M. Šustová).

- Byl vypracován rejstřík cizojazyčných termínů z oblasti činnosti P. Pitttra a O. Fierzové – anglická a německá verze. Rejstřík bude sloužit pro pracovníky APP i jako pomůcka pro překladatele publikací a textů o P. Pittrovi a O. Fierzové, pro ustálení terminologie.

Odborní pracovníci se rovněž zúčastnili odborných seminářů a konferencí v ČR i v zahraničí, jejichž náplní byly dějiny školství, komeniologie, muzeologie, muzejní pedagogiky atd. (podrobně viz část A.5.6).

Příspěvky přednesené na konferencích pořádaných jinými subjekty:

- Seminář *Nové metody ve výuce o holocaustu*, Praha, MŠMT (19.2.2018), přednesen příspěvek *Zkušenosti se vzdělávacím pořadem „Jsem Jehuda Bacon. Holocaust a poválečná doba očima izraelského výtvarníka českého původu“* v NPMK. (PhDr. L. Lajsková)
- Konference *Čtvrtstoletí spolu. Československo a Podkarpatská Rus*, Národní archiv na Chodovci (28.–29.3.2018), přednesen příspěvek *Josef Šimek – vedoucí referent školského odboru Civilní správy Podkarpatské Rusi* (Mgr. J. Bartošová)
- Konference *Obraz Komenského v současné kultuře*, Petrohrad, Ruská federace, (13.–16.4.2018), prezentována publikace M. Pánkové *Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016)* (PhDr. M. Pánková)

- Konference *Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci. Vliv digitálních technologií na dětského návštěvníka a mezioborové přesahy muzejní pedagogiky*, Praha, zámecký areál ve Ctěnicích, (21.–22.5.2018), prezentován projekt *Pokusné ověřování Vzdělávací programy paměťových institucí do škol* (Mgr. K. Tomešková, Ph.D.)
- Konference *Na prahu nové doby*, Praha, Ústav státu a práva Akademie věd (26.–29.10.2018), předneseny příspěvky *Reformní snahy E. Štorcha a K. Čondla ve výuce dějepisu* (Mgr. M. Šustová) a *Učitel Antonín Kavka a pedagogický pokus na škole v Jedlině u Klášterce nad Orlicí* (Mgr. J. Bartošová)
- Seminář Ministerstva kultury *Aktuální témata v českém muzejnictví II*, Ministerstvo kultury, Praha (21.11.2018), přednesen příspěvek o aktuálních výsledcích 1. běhu pokusného ověřování (Mgr. K. Tomešková, Ph.D.)

Vystoupení během vernisáží a podobných akcí pořádaných jinými subjekty:

- Chust, Ukrajina, 7.3.2018 – slavnostní odhalení pamětní desky T. G. Masaryka na budově technického lycea v Chustu. J. Šimek přednesl při této příležitosti krátkou řeč.
- Praha 8–Libeň, Libeňská synagoga, 18. 6. 2018, vernisáž výstavy *Evropský humanista P. Pitter*. Přednesen příspěvek na téma *P. Pitter – člověk pro 21. století*. (L. Lajsková)
- Telč, územní pracoviště Národního památkového ústavu, 19.11.2018, vernisáž výstavy *Školákem ve válečných letech*. Proslovena přednáška *Školství v protektorátu Čechy a Morava* (M. Šustová)

Pracovníci NPMK působili v r. 2018 v těchto odborných a vědeckých radách a komisích:

- Vědecká rada NPMK
- Comenius Academic Club, New York
- Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost NPMK
- Správní rada Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, NPMK
- Ediční rada Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, NPMK
- Komise pro přípravu emisního plánu poštovních známek při Ministerstvu průmyslu a obchodu
- Komise pro posuzování žádostí o poskytnutí dotací na projekty zaměřené na poskytování Standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií (MK)
- Sdružení historiků České republiky (Historický klub 1872)
- Komise pro posuzování žádosti o poskytnutí dotací na podporu výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví (MK)
- Komise náměstka ministra kultury pro edukaci v kultuře
- Pracovní skupina pro Muzeum Komenského v Naardenu (do 1.12.2022)
- Vědecké rady Centra pro dějiny vzdělanosti Historického ústavu AV ČR, v.v.i.
- Hodnotící komise, která rozhodla o udělení Ceny Milady Paulové za rok 2018.

A.3 Pedagogická knihovna

A.3.1 Základní informace o činnosti

Veřejná Pedagogická knihovna J. A. Komenského (dále jen PK) je s účinností od 1. 7. 2011 organizační složkou (od 1. 1. 2018 odborem) Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského (NPMK).

Podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), je PK veřejnou specializovanou

pedagogickou knihovnou v působnosti MŠMT. Knihovna spravuje přes 500 tis. svazků, poskytuje knihovnické a informační služby právníkům a fyzickým osobám, především z oblasti pedagogiky, školství, výchovy, výzkumu, vzdělávání a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Současně plní funkce veřejně přístupné vědecké knihovny, která vytváří a spravuje státem finančně podporovaný fond domácí a zahraniční literatury, informačních pramenů a zdrojů z oblasti výchovy, vzdělávání, školství a příbuzných společenských věd. Knihovna je zapsána v evidenci knihoven MK ČR pod č. 3226/2002.

Jako specializovaná knihovna s celostátní působností ve smyslu knihovního zákona (viz § 13) PK vytváří také historické fondy učebnic, kmenologické literatury a literatury pro děti a mládež, buduje a zpřístupňuje sekundární informační fondy. Zpracovává a zpřístupňuje tematické a oborové bibliografie a databáze, plní funkci centra meziknihovních výpůjčních služeb a spolupracuje s knihovnami v oblasti své specializace. Ve spolupráci s Národní knihovnou ČR přispívá do Souborného katalogu ČR (portál CASLIN). Dokumentačně zpracovává českou i zahraniční článkovou pedagogickou literaturu a přispívá do Kooperativního systému článkové bibliografie (Kosabi), budovaného v Národní knihovně ČR.

V rámci své činnosti PK pokračuje v naplňování trendů a dílčích cílů *Plánu implementace Státní kulturní politiky na léta 2015–2020*, v jehož intencích zpracovala i teze svého rozvoje pro období let 2016–2020, dále pak nové *Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2016 až 2020* a dalších souvisejících strategických dokumentů¹⁸, v nichž je významným způsobem zdůrazněna funkce a role knihoven v naší současné informační společnosti. PK akcentuje jejich priority a využíváním svých fondů, speciálně zaměřených dílčích projektů a odborných seminářů, se tak podílí na jejich naplňování. Vedle toho knihovna zároveň reflektuje vyvíjející se potřeby a požadavky svých uživatelů a snaží se jim vycházet v rámci svých možností vstříc.

Odborná činnost PK vycházela ze schváleného Plánu činnosti Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského na rok 2018 a v širších souvislostech z tezí svého rozvoje pro období let 2016–2020. Koncepčním rámcem jejího fungování byl *Plán implementace Státní kulturní politiky na léta 2015–2020*.

Od září 2016 PK působí v nově zrekonstruovaném objektu Jeruzalémská 12. Zrekonstruované a nově vybavené prostory nabízejí bezbariérovou dostupnost celého čtenářského patra, včetně sociálního zařízení, čímž knihovna naplňuje rovněž standardy fyzické dostupnosti kulturních institucí poskytujících veřejnou službu a zvyšuje jejich uživatelský komfort. V provozu jsou dvě studovny – všeobecná a speciálních fondů, které jsou situovány po obou stranách půjčovny a zaujímají spolu s ní celé 2. patro budovy s celkovým počtem 28 čtenářských míst (pozn.: využívání obou studoven uživateli knihovny a jejich fungování je průběžně statisticky vyhodnocováno). V budově funguje elektronický vstupní systém vymezující pohyb veřejnosti a zaměstnanců v rámci celého objektu a zajišťující v dnešní době jejich tolik žádoucí ochranu a bezpečnost. Knihovna rovněž vstřícně reflektuje potřeby svých uživatelů - např. zřízením dětského koutku v půjčovně pamatovala na speciální potřeby rodičů s dětmi z početné uživatelské obce vysokoškolských studentů. Samozřejmostí je i speciální počítač pro slabozraké uživatele knihovny.

PK, jako specializovaná veřejná knihovna, v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb výpůjční služby, rovněž v roce 2018 plně **rozvíjela a poskytovala spolu s vybranými doprovodnými akcemi standardní kmenovou odbornou činnost**, tj. rešeršní, referenční a informační služby, reprografické služby z fondu PK a meziknihovní výpůjční služby. Všechny změny, úpravy a zkvalitnění

¹⁸ Strategie digitální gramotnosti ČR na období 2015 – 2020; Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020; Koncepce podpory mládeže na období 2014 – 2020, Strategie celoživotního učení České republiky a další.

služeb PK, včetně jejich organizace, byly důsledně promítnuty do příslušných vnitřních předpisů, zejména Knihovního řádu, průběžně byly aktualizovány i internetové stránky knihovny a facebook.

Důležitou snahou PK, kterou rozvíjí již řadu let v rámci své celostátní působnosti, je zlepšování služeb poskytovaných uživatelům nejen standardním způsobem v samotné budově knihovny, ale i vzdáleným uživatelům, kteří do knihovny vstupují prostřednictvím internetu. Katalog na webu knihovny umožňuje čtenářům nejen prohlížet a vyhledávat záznamy, ale zároveň i objednávat knihy z kteréhokoliv počítače připojeného na internet. Mimopražští uživatelé si mohou knihy objednat prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby z nejbližší veřejné knihovny. Tato služba zpřístupňuje fondy a služby PK pedagogickým pracovníkům z celé republiky. Počet návštěv online katalogu PK se v roce 2018 pohyboval kolem 454 za den¹⁹. Lze očekávat, že díky přistoupení PK do Centrálního portálu knihoven, k němuž došlo v roce 2017, bude pokračovat na vyšší úrovni další plánovaná kooperace knihoven s cílem uspokojovat požadavky jejich uživatelů.

Knihovna pokračovala v naplňování prací vyplývajících z řešení resortního projektu retrokonverze, a to ve formě zpracování záznamů hlavního fondu PK, současně probíhalo zpracování fondu historických odborných periodik a periodik pro děti a mládež. Maximální zpřístupnění fondu uživatelům prostřednictvím online katalogu na webu PK patří mezi hlavní cíle retrokonverze, kterou knihovna zahájila již v roce 2010.

V průběhu roku 2018 se pracovníci PK účastnili řady seminářů, odborných školení a vzdělávacích kurzů a naplňovali tak jednu z priorit implementace Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2017–2020 (bod č. 7. Vzdělávání pracovníků knihoven, opatření 7.3.). Uskutečnily se odborné exkurze především pro studenty pedagogických fakult, středních pedagogických a knihovnických škol, ale také pro kolegy ze středočeské pobočky SKIP ad. K propagaci svého poslání a odborně zaměřených aktivit NPMK se PK zúčastnila knižního veletrhu Svět knihy (10. – 13. 5. 2018) a veletrhu středních škol Schola Pragensis (22. – 24. 11. 2018). V rámci celostátní akce Týden knihoven (1. – 5. 10. 2018) PK uskutečnila Den otevřených dveří PK (3. 10. 2018) s prohlídkami objektu a jeho interiéru a realizovala i další aktivity odborného a popularizačního charakteru (podrobněji viz dále).

V roce 2018 PK nadále spolupracovala s dodavatelem zahraničních časopisů, kterým se podle výsledku výběrového řízení na dodavatele 35 cizojazyčných titulů (vč. 5 slovenských) stala pro roky 2017 a 2018 firma SUWECO s cenovou nabídkou v celkové výši 825 976,46 Kč s DPH.

Plán digitalizace dle Koncepce digitalizace NPMK byl v r. 2018 naplňován formou digitalizace historických školních výročních zpráv. Bylo zdigitalizováno 104 výročních zpráv a 53 dalších odborných historických publikací. Též byla prováděna dílčí digitalizace dokumentů pro interaktivní výstavu „Rok 1968 a české školství a knihovnictví“ k 50. výročí srpnových událostí roku 1968.

Statistika výkonů PK v r. 2018

Registrovaní čtenáři

Rok	2016	2017	2018
Celkem	5 754	5 125	5 653
z toho aktivní/ nově registrovaní	1 721	1 575	1 585
studující	2 256	1 894	2 394
pracovníci školství	1 727	1 392	1 844

¹⁹ Údaje dle Google Analytics.

ostatní čtenáři	1 771	1 839	1 415
------------------------	-------	-------	-------

V databázi jsou registrováni čtenáři, kteří jsou aktivními uživateli a mají zaplacený registrační poplatek. Dále ti, kteří docházejí nepravidelně a jejichž údaje jsou uchovávány po dobu trvání studia (dle Knihovního řádu a zákona o ochraně osobních údajů, většinou však do dvou let po ukončení registrace).

Návštěvníci knihovny celkem

Rok	2016	2017	2018
Celkem:	24 812	20 769	18 974
z toho:			
Půjčovny	13 205	16 941	15 350
Všeobecné studovny	4 887	2 683	2 380
Studovny speciálních fondů		1 145	1 244
Návštěvy online katalogu (dle Google Analytics)	92 803	127 467	165 810

Údaje zahrnují četnost návštěv registrovaných uživatelů knihovny, kterým jsou poskytovány absenční a prezenční výpůjčky z hlavního fondu PK, prezenční výpůjčky z příručního fondu studoven, meziknihovní služby ad. Počet virtuálních návštěv knihovny vypovídá o tom, že čtenáři stále více využívají výhod vzdáleného přístupu, možnosti objednávky knih nebo časopisů přes online katalog PK.

Výpůjčky

Rok	2016	2017	2018
Celkem svazků (hl. f. / abs. + prez. /, Sukova k. a MVS)	78 758	76 671*	80 265
Absenční	51 055	55 031**	65 139
Prezenční: hlavní fond	27 121	9 839	3 421
Sukova studijní knihovna	378	Pozn.: Výpůjčky zahrnuté ve Všeobecné studovně	939 Pozn. Výpůjčky zahrnuté ve Všeobecné studovně
Všeobecná studovna - výpůjčky z příručního fondu	Pozn.: Dříve jedna studovna, dělení fondu a stěhování	7 190	7 259
Studovna speciálních fondů		4 611	4 109
Fotokopie náhradou za výpůjčku (strany)	8 280	10 289	7 131
Meziknihovní výpůjční služba (MVS)	204	283	337
Upomínky mailem	3 921	5 683	7 961
Upomínky doporučený dopis a telefonicky		368	421
e-PK kopie	1 756	zrušeno	zrušeno
e-PK rešerše	29	zrušeno	zrušeno

* Počet absenčních výpůjček má vzrůstající tendenci.

** Mírný pokles prezenčních výpůjček svědčí o tom, že uživatelé více využívají výhod vzdáleného přístupu.

A.3.2 Knihovní fond

A.3.2.1 Budování knihovního fondu

Knihovna nakupuje, trvale uchovává a půjčuje odbornou literaturu z oblasti pedagogiky, výchovy, vzdělávání a školství v kontextu společenských věd. Nákup knihovního fondu vychází ze schváleného akvizičního plánu knihovny, který byl tematicky dodržen. Vzhledem k průběžnému nárůstu cen knih využívá PK i možnost nákupu přímo u vydavatelů. Nezanedbatelnou část knih, především z oblasti literatury pro děti a mládež (Sukova knihovna), získává knihovna dary přímo od nakladatelů. Vedle toho získává darem publikace i od mnoha institucí (např. od MŠMT, Akademie věd ČR, Národního ústavu pro vzdělávání, České školní inspekce a dalších) a od soukromých osob.

Za nákup knih a časopisů do hlavního fondu a do Sukovy knihovny bylo v roce 2018 vynaloženo 849 444,- Kč (z toho 363 355,- Kč za knihy do hlavního fondu, 3 007,- Kč za knihy do Sukovy knihovny, 421 581,- Kč za zahraniční časopisy zprostředkované firmou Suweco, 61 501,- Kč za české časopisy). Nákup knih probíhal v knihkupectvích: Academia, Neoluxor, Karolinum, Portál, Centrum učebnic v Ostrovské ulici a knihkupectví Pedagogické fakulty UK. Do těchto knihkupectví jsou vystavovány celoroční objednávky, díky nimž PK získává při vlastních nákupech slevu. Dalším akvizičním zdrojem je nákup prostřednictvím individuálních objednávek v jednotlivých nakladatelstvích (např. Grada, Infra, Wolters Kluwer a další) a na mimopražských univerzitách v Brně, Olomouci, Ostravě, Hradci Králové, Pardubicích, Plzni a Liberci.

V roce 2018 pokračovala PK v plánovaném nákupu odborné literatury formou e-knih.

Z pověření a za finanční podpory Ministerstva kultury se PK v roce 2015 připojila k nově vytvořenému projektu Česká knihovna, který realizuje Moravská zemská knihovna v Brně. Projekt má za cíl podporovat nákup nekomerčních titulů uměleckých děl české literatury, české ilustrované beletrie pro děti a mládež, děl literární vědy, kritiky a věd příbuzných a je určen profesionálním veřejným knihovnám a knihovnám vysokých škol literárního zaměření. PK obdržela v roce 2018 vybrané publikace v ceně 1 798,- Kč z celkové částky 13 579,- Kč.

Přehled činnosti Oddělení akvizice a zpracování fondu PK za rok 2018:

Rozpočet na nákup knih a časopisů pro rok 2018: 850 000,- Kč

Čerpání:

Knihy: 366 362,- Kč (z toho 363 355,- Kč za knihy do hlavního fondu, 3 007,- Kč za knihy do Sukovy knihovny)

Časopisy: 483 082,- Kč (z toho 421 581,- Kč za zahraniční časopisy od firmy SUWECO, 61 501,- Kč za předplacené české časopisy)

Zpracování: přírůstek knih do hlavního fondu za rok 2018 : 2741/2018

Úbytek hlavního fondu (svazky) za rok 2018 : 430

Rešerše vyhotovené v úseku doplňování a zpracování fondu: 122.

Statistika PK 2018

	Součet		
KNIHOVNÍ FOND	2016	2017	2018
Stav primárních fondů celkem (svazky)	507 359	513 788	516 703

z toho: hlavní fond	444 382	450 055	452 366
Sukova knihovna	62 977	63 733	64 337
Nákup knihovního fondu (v Kč)	641 154	858 059	849 444
knihy	176 332	388 751	366 362
časopisy	464 822	469 308	483 082
Přírůstek primárních fondů celkem (svazky)	3 222	7 697	3 345
z toho: hlavní fond	2 616	6 941	2 741
Sukova knihovna	606	756	604
Počet nově zpracovaných titulů	1 734	6 356	2 269
z toho: hlavní fond	1 128	5 600	1 665
Sukova knihovna	606	756	604
Počet titulů odebíraných časopisů	177	178	182
z toho: hlavní fond	169	170	173
Sukova knihovna	8	8	9
Úbytek primárních fondů (svazky)	6 969	1 268	430
z toho: hlavní fond	6 969	1 268	430
Sukova knihovna	0	0	0

V roce 2018 PK přispívala do Souborného katalogu NK ČR (SKC - Portál CASLIN) záznamy zpracovaných monografií, záznamy výročních zpráv a opravených problémových záznamů vzniklých v rámci projektu retrokonverze. Odesílané soubory prošly supervizí a následně byly rozděleny podle typu katalogizace (AACR2 a RDA).

Statistika:

SKC přijato celkem 2 682 záznamů
z toho 1 052 záznamů nových pro databázi SKC
1 611 záznamů připojeno (doplněna sigla PK)
19 záznamů opraveno podle PK.

SKC aktualizace záznamů celkem: 2 805 záznamů.

A.3.2.2 Ochrana a organizace knihovního fondu

V hlavní budově v Jeruzalémské ulici je po změně sídla knihovny a jejím přestěhování v roce 2016 uložen převážně tzv. živý fond PK, který je uživateli nejvíce žádán. V mimopražském skladu PK ve Lhotě je deponován starší knižní fond a starší ročníky časopisů.

Část fondu je uložena a zpřístupňována **ve dvou studovnách - Všeobecné studovně a Studovně speciálních fondů**. Ve Všeobecné studovně mají čtenáři k dispozici volně přístupný knižní a časopisecký fond studovny, je zde možnost vyhledávání v elektronickém katalogu PK a v oborových volně přístupných databázích. Volně přístupné jsou nové i starší ročníky českých a zahraničních časopisů. Knihy, zejména z oboru pedagogika a vzdělávání, jsou ve studovně přehledně uspořádány.

Ve Studovně speciálních fondů jsou čtenářům k dispozici především současné učebnice s platnou schvalovací doložkou MŠMT, metodiky, část komeňan, encyklopedie a výběr ze společenskovední a uměnovědné literatury.

Sklad PK je umístěn ve dvou podlažích. Knihovní fond je přehledně uspořádán v nových stacionárních knihovních regálech, ale díky dispozičnímu rozvržení skladu práce s ním klade zvýšené nároky na fyzickou kondici skladnic. Pro objednávky knihovních dokumentů uložených v mimopražském depozitáři ve Lhotě se jezdí zatím 1x týdně (v úterý dopoledne), uvažuje se však o nutnosti expedici zajišťovat i další den v týdnu.

Nejstarší část fondu sig. II byla převezena do Lhoty, aby bylo zajištěno místo pro nové přírůstky knih. Vzhledem ke stále většímu objemu knih, které jsou uloženy v depozitáři, bylo i zde nutno přemístit některé části fondu.

Probíhalo doplňování jmenných a věcných údajů záznamů učebnic v databázi a jejich následná revize.

V roce 2018 byla zahájena revize sig. II fondu Sukovy knihovny souběžně je prováděna kontrola a opravy záznamů v databázi.

A.3.3 Služby uživatelům

Důležitou součástí činnosti knihovny představuje individuální práce s uživateli. Ve smyslu knihovního zákona poskytuje PK jako veřejná specializovaná knihovna svým uživatelům, tj. především studentům, učitelům, vědeckým a odborným pracovníkům i ostatní veřejnosti, širokou škálu knihovnických a informačních služeb: výpůjční služby včetně meziknihovnických služeb, rešeršní služby z vlastních i externích zdrojů, referenční, informační a reprografické služby z fondu knihovny. V roce 2018 bylo vyhotoveno celkem 7 131 kopií z fondu knihovny a provedeno hlášení divadelní, literární, audiovizuální agentuře Dilia, která vykonává v souladu s příslušnými ustanoveními autorského zákona kolektivní správu autorských práv a práv souvisejících s právy autorskými.

V nových prostorách v Jeruzalémské 12, Praha 1, mají její uživatelé k dispozici celé tzv. „čtenářské patro“, sestávající z půjčovny a dvou studoven, šatny a dalších prostor. Kromě čtenářského průkazu mohou uživatelé používat k identifikaci ISIC Card, ITIC Card, a další čipové karty (Opencard, Lítačka aj.).

A.3.3.1 Studovny

Prezenční služby jsou rozděleny do obou studoven podle jejich zaměření. Na celém čtenářském patře, v půjčovně i obou studovnách je pro registrované uživatele samozřejmostí přístup na internet, včetně wifi připojení.

A.3.3.2 Půjčování knih

Půjčování knih mimo budovu knihovny, včetně meziknihovnické výpůjční služby (MVS), je vázáno na registraci čtenáře. Výpůjční lhůta je jeden měsíc, výpůjčku lze až 3x prodloužit. Ve studovně i půjčovně jsou poskytovány konzultace k práci s knihovnickým systémem, ve studovně jsou uživatelé zaškolováni pro užívání českých i zahraničních oborových databází. V půjčovně probíhá též prodej knih a propagačních materiálů vydaných NPMK.

A.3.3.3 Informační, referenční, reprografické a rešeršní služby

Služby jsou poskytovány všem uživatelům knihovny. Odborné pracovnice úseku služeb při jejich naplňování aktivně spolupracují s dalšími dvěma odbornými pracovišti PK: Oddělením akvizice a zpracování fondu a Oddělením bibliografie a zprostředkovávají požadavky čtenářů na vyhotovení bibliografických rešerší, poskytují konzultace a zodpovídají různě náročné dotazy.

V Oddělení bibliografie bylo v roce 2018 do Pedagogické bibliografické databáze (PBD) zpracováno celkem 2 311 záznamů časopiseckých článků ze 115 titulů českých i zahraničních periodik (včetně jejich indexace, zápisu do systému Verbis, kontrol a oprav). Každý měsíc byly z databáze exportovány záznamy do databáze ANL v Národní knihovně ČR (celkem bylo odesláno 1 027 záznamů). Bylo vypracováno 142 rešerší na objednávku (z toho 30 bylo vyhotoveno pro web projektu „Čteme spolu“).

Jednou měsíčně byly vybírány a na webu knihovny vystaveny novinky z českých a zahraničních periodik a předávány odkazy na soupisy knižních a článkových novinek z fondu PK na e-portal Učitelské listy. V každém druhém měsíci byla na webu knihovny vystavena nová tematická rešerše nebo roční bibliografický soupis (Ekonomika školství v ČR a v zahraničí, Komeniologická literatura) a průběžně byly vystavovány nové typy na článek do rubriky „Knihovna doporučuje“.

Ve spolupráci s pracovníkem oddělení IT byly zpracovány a uloženy výsledky vědecké činnosti pracovníků NPMK do systému RIV za rok 2017.

Pracovnice oddělení se aktivně zúčastnily pracovních jednání a seminářů (Jednání bibliografické sekce SDRUK, Ostrava březen 2018 - Petrovičová, seminář „Rešeršní strategie, postupy, informační zdroje“, Praha, duben-květen 2018 - Indráková, „19. konference „Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě“, Praha, listopad 2018 - Petišková).

Pracovnice oddělení zajistily konání dvou významných akcí pro odbornou veřejnost, semináře „Dopady událostí r. 1968 a normalizace na oblast československého školství“, říjen 2018 - Hudousková, Indráková, a „Pracovního setkání knihovníků dětských a školních knihoven“, listopad 2018 - Hudousková, Indráková.

Zpracované záznamy	
Počet excerpovaných časopisů	115
Počet záznamů	2 311
Počet záznamů odeslaných do ANL	1 027
Zpracované rešerše	
Počet rešerší na objednávku	142
Z toho pro projekt Čteme spolu	30
Počet pravidelných tematických rešerší	3
Informace ze zahraničních časopisů	12
Informace z českých časopisů	12
Bibliografické soupisy	3
Ostatní	
Počet konzultací	9
Vyúčtováno za rešerše (knihy + články)	10 400,- Kč

A.3.3.4 Centrum pro školní knihovny (CŠK)

Funguje na principu průběžně aktualizovaných webových stránek. Je dostupné na adrese <http://csk.npmk.cz/>. Učitelům, kteří mají na starosti školní knihovnu, a knihovníkům základních a středních škol knihovna nabízí informace z oblasti vedení školních knihoven,

plánování, legislativy a také informace o možnostech dalšího vzdělávání. Průběžně jsou zodpovídány dotazy směřované na Centrum prostřednictvím služby „Ptejte se ČŠK“.

Hlavním cílem ČŠK je podpora rozvoje čtenářství a čtenářské gramotnosti, zprostředkovaných školními knihovnami. K tomuto cíli směřují aktivity propagované na webových stránkách – informace ze zajímavých akcí a projektů škol, školních knihoven a organizací, se kterými ČŠK spolupracuje, a zajímavé publikace, které mohou školní knihovny využít.

Aktivity: V rámci webových stránek Centra pro školní knihovny byly průběžně vystavovány aktuality z oblasti podpory rozvoje čtenářství.

A.3.3.5 Knihovny.cz (Centrální portál knihoven)

PK v portálu Knihovny.cz plní úlohu největší oborové knihovny s celostátní působností se zaměřením na pedagogiku, školství, výchovu a vzdělávání a související společenské vědy. Od roku 2017 je PK platným přístupujícím členem CPK. Z databázi PK je do rozhraní systému Knihovny.cz plně integrována Pedagogická bibliografická databáze, již od konce roku 2016. Po zapojení knihovního systému Verbis do CPK by měly být realizovány objednávky knih, správa výpůjček, přístup k licencovaným databázím apod. Zapojení PK do portálu Knihovny.cz je zajišťováno ve spolupráci s odd. IT.

A.3.4 Spolupráce s českými a zahraničními institucemi

PK spolupracuje s **Národní knihovnou ČR** na tvorbě Souborného katalogu ČR a spolupodílí se na tvorbě databáze Slovník českých knihovníků a vytváření národní registrující článkové bibliografie. Knihovna je garantem za oblast pedagogiky a školství. Spolupracuje s **knihovnami s obdobným oborovým zaměřením, s Moravskou zemskou knihovnou (CPK) a se Slovenskou pedagogickou knihovnou** v Bratislavě, spolupracuje s **českou sekcí IBBY, Památkem národního písemnictví a Klubem dětských knihoven SKIP** v oblasti propagace kvalitní dětské četby (viz: anketa Suk – čteme všichni), s **Klubem školních knihoven** v oblasti podpory školních knihoven prostřednictvím Centra pro školní knihovny. Dále se účastní činnosti **katalogizační komise, sekce pro služby, a bibliografické sekce SDRUK** (zejména v oblasti koordinace analytického zpracování českých periodik). Též spolupracuje s **Českou informační společností (ČIS) a s Národním ústavem pro vzdělávání (NÚV)**.

A.3.5 Sukova studijní knihovna literatury pro mládež

Budování a využití fondu Sukovy knihovny

Přírůstek fondu Sukovy knihovny **604** knihovních jednotek celkem (z toho 17 titulů zakoupeno, ostatní získány darem, zejména od nakladatelství Albatros Media, Mladá fronta ad. Další přírůstky pocházejí z darů nakladatelů v rámci soutěže o Zlatou stuhu).

Průběžně probíhá jmenné a věcné zpracování nových titulů literatury pro děti a mládež, zpracované knihy jsou přesunovány do skladů (velké formáty signatury S III do Lhoty). Byla zahájena revize sig II fondu Sukovy knihovny, současně jsou kontrolovány záznamy v databázi a prováděny ev. opravy.

Počet prezenčních výpůjček: 939

Odborné činnosti:

Průběžně jsou zodpovídány dotazy informační, bibliografické i širší konzultace z oblasti literatury pro děti a fondu učebnic.

1x měsíčně jsou vystavovány na web *Novinky Sukovy knihovny* (literatura pro děti a mládež), které jsou strukturovány do oddílů: První čtení, 1. stupeň ZŠ, 2. stupeň ZŠ, Naučná literatura, Přečtěte si s dětmi.

V prvním čtvrtletí probíhala spolupráce s českou sekcí IBBY a s direktoriem soutěže Zlatá stuha na organizačním zabezpečení *Zlaté stuhy 2019*. Podíl PK zahrnuje zpracování soupisů knih přihlášených do soutěže a zajištění zázemí pro jednotlivé poroty – literární, ilustrátorskou a překladatelskou.

Anketa o nejoblíbenější knihu pro děti a mládež vydanou v roce 2017 *Dětský knihomol 2017 SUK–čteme všichni*

V prvním čtvrtletí se uskutečnil 25. ročník ankety *Dětský knihomol 2017 „Suk – čteme všichni“*.

Do ankety se zapojilo zhruba 1 006 mladých čtenářů. Bylo opět umožněno i hlasování prostřednictvím webového formuláře. Z celkového počtu dětí hlasovaly necelé dvě desetiny elektronicky. Knihovnic hlasovalo 163, z toho téměř polovina prostřednictvím webového formuláře. Vyhlášení výsledků proběhlo 4. dubna 2018 v Památníku národního písemnictví na Strahově za přítomnosti spisovatelů, ilustrátorů a zástupců dětských čtenářů z Čelákovic, Davle, Dvora králové, ze Sedlčan a z Prahy.

Výsledky soutěže byly vystaveny na webu NPMK, MŠMT a zveřejněny v týdeníku *Knížní novinky*.

Organizování odborných seminářů

V roce 2018 byl realizován ve dvou termínech **akreditovaný program** *Současná literatura pro děti a mládež* (viz část A.5.8).

Dne 14. listopadu 2018 se uskutečnilo pravidelné *Pracovní setkání knihovníků školních a dětských knihoven*. Seminář byl zaměřen na novinky v literatuře pro děti a na příklady dobré praxe ve školních knihovnách.

A.4 Oddělení IT

Oddělení IT v roce 2018 řešilo úkoly vyplývající ze standardní činnosti a úkoly dané dlouhodobým plánem.

Oddělení IT standardně zajišťuje:

- provoz a správu informačních a komunikačních technologií používaných v NPMK (tj. počítačových sítí, serverů a služebních i čtenářských počítačů)
- vývoj a správu SW pro potřeby odborných oddělení i uživatelů NPMK
- rozvoj a správu knihovnických technologií :
 - provoz, správu a průběžné aktualizace automatizovaného knihovního systému (AKS) Verbis v PK, Verbis pro APP
 - propojení s Centrálním portálem knihoven

- provoz datových úložišť pro správu digitální knihovny a digitalizovaných filmů
- technologickou podporu retrokonverze knihovního fondu PK
- implementaci interaktivních prvků do expozice muzea
- technickou podporu projektů
- správu databází
- implementaci interaktivních prvků do expozice muzea a knihovny
- provoz a správa facebookového profilu NPMK
- spolupráci při řešení systémových problémů NPMK
- metodickou pomoc, konzultace a školení zaměstnanců
- technickou pomoc uživatelům NPMK
- implementaci nových informačních technologií do provozu/procesů muzea a knihovny, včetně výstav a muzejních expozic
- řešení vlastních projektů a spolupráci na řešení ostatních projektů NPMK z hlediska IT
- odborné zajištění kulturně vzdělávacích akcí souvisejících s podporou pracovníků ve školství a souvisejících oblastech
- pravidelnou údržbu a správu serverů AD, DHCP, DNS, Exchange
- výběr, nákup a instalaci hardware a software podle potřeb NPMK
- správu elektronického vstupního systému do budovy
- správa EZS, MAR a kamerových systémů
- implementaci Nařízení o GDPR
- správu a vývoj webových aplikací NPMK:
 - npmk.cz
 - pedagogicalmuseum.com – anglická prezentace Pedagogického muzea
 - pitter.eu – specializovaná webová aplikace APP v češtině a angličtině (viz část A.5.7.1 - Projekty)
 - Nezapomenuté pomníky – stoletá paměť národa a země <https://www.npmk.cz/pro-skoly/nejen-pro-skoly-projekty-programy-na-pomoc-vyuce>. Subweb <http://1914-1918.npmk.cz> obsahuje i další odkazy týkající se 1. světové války (viz část A.5.3 – Aktivity k historickým výročím)
 - cteme.npmk.cz – stránky na podporu čtenářské gramotnosti (viz část A.5.4.2 – Podpora čtenářské gramotnosti)
 - cenik.npmk.cz - subweb funguje od poloviny roku 2014, je řešen softwarem E-commerce PRO 4.0 (firma GlobeWeb Czech s.r.o.).
 - historiascholastica.com – elektronická verze mezinárodního odborného časopisu (viz část A.5.2. – Publikační činnost)
 - csk.npmk.cz – Centrum pro školní knihovny (viz část A.3.3.4)
 - comeniusacademicclub.org – webové stránky prestižní mezinárodní organizace (viz část A.6 – Zahraniční spolupráce)
 - npmk.cz/skolnibudovy – webové stránky k projektu Historie školních budov (viz též část A.2.2.3), příprava přesunu projektu na samostatnou doménu skolnibudovy.cz

Každá činnost Oddělení IT zahrnuje celou řadu dílčích činností. Vzhledem k vysoké míře elektronizace činnosti odborných oddělení je k zabezpečení jejich plynulého provozu součinnost IT nezbytná.

A.5 Výstavní, publikační, vzdělávací činnost a spolupráce se školami

A.5.1 Výstavní činnost

V roce 2018 se uskutečnilo pět krátkodobých výstav v NPMK, z toho dvě v muzeu a tři v PK. NPMK rovněž realizovalo další výstavy s partnerskými institucemi v ČR a zahraničí.

Stálá expozice

Odkaz J. A. Komenského. Tradice a výzvy české vzdělanosti Evropě

Stálá expozice se nachází v 1. patře a v přízemí (ukázky dvou školních tříd, a to z období 1. republiky a z období socialismu).

Krátkodobé výstavy

NPMK (v prostorách muzea Valdštejnská 20, není-li uvedeno jinak):

- *Nová škola v nové republice.* Výstava o prvorepublikovém školství. Výstava se konala v rámci připomínání 100. výročí vzniku Československa, 31.1.2018–31.12.2018
- *Tady nová republika.* Výstava přibližující okolnosti vzniku Československa, život v době první republiky a zánik tohoto státního útvaru, 31.1.2018–31.12.2018.

PK

- *Prostorem a časem 1. světové války,* interaktivní výstava věnovaná tématu 1. světové války zpracovanému prostřednictvím učebnic dějepisu, odborné a populárně-naučné literatury a dobových školních výročních zpráv z fondu PK; ve 2. patře PK, (září 2017)–srpen 2018)
- *Rok 1968 a české školství a knihovnictví,* interaktivní výstava k 50. výročí událostí roku 1968. Výstava přibližuje toto historické období a jeho dopad prostřednictvím knih a dokumentů z oblasti školství, kultury a knihovnictví, 21.8.2018–(duben 2019)
- *Vliv politických idejí na školství a kulturu v 60. letech 20. století a v období následné normalizace,* panelová výstava k 50. výročí událostí roku 1968, 21.8.2018–(duben 2019)

ČR:

Tady nová republika

- ZŠ Černošice. Termín: 3.4.–26.4.2018
- ZŠ Davle. Termín: 2.5.–4.6.2018
- ZŠ Štěchovice. Termín: 4.6.–29.6.2018
- Úřad městyse Davle. Termín: 1.8.–31.8.2018
- Soukromá základní škola UNIVERZUM, s.r.o., Praha 9. Termín: 3.9.–21.9.2018
- Kulturní a vzdělávací centrum Kopidlno. Termín: 26.9.–31.10.2018
- ZŠ Velvary. Termín: 2.11.–30.11.2018
- ZŠ a MŠ Červený vrch. Termín: 3.12.–31.12.2018

elektronická verze výstavy byla na základě „Dohody o udělení souhlasu jednorázového reprodukčního práva“ odeslána 206 níže uvedeným subjektům, z toho 4 zahraničním (viz též níže):

- ZŠ Ústí nad Labem
- Úřad městyse Davle
- ZŠ Štěchovice
- Česká škola Řím

- Obec Čenkov
- Gymnázium Písek
- ZŠ Zlín
- ZŠ Kly
- ZŠ Přeštice
- ZŠ Nový Jičín
- Gymnázium Arabská, Praha 6
- ZŠ Frýdek-Místek
- ZŠ a MŠ Lišov
- ZŠ Františkovy Lázně
- Městská knihovna Tábor
- Obecní knihovna Kněžmost
- ZŠ Karlovy Vary
- ZŠ Boskovice
- 2. ZŠ Rakovník
- ZŠ Tečovice
- ZŠ Komenského Trutnov
- Stonožka Bristol
- ZŠ Davle
- Gymnázium Teplice
- ZŠ Liberec
- ZŠ a MŠ Cehnice
- ZŠ Zámoraví
- ZŠ Dobřany
- ZŠ a MŠ Malenice
- ZŠ Telecí
- Gymnázium a SOŠ Moravské Budějovice
- Základní škola Rousínov
- ZŠ a MŠ Nýřany
- ZŠ Štefánikova Pardubice
- Základní škola s RVIVT Teplice
- Gymnázium Olgy Havlové v Ostravě-Porubě
- Czech School San Diego
- Základní škola Charlotty Garrigue Masarykové, Lány
- ZŠ a MŠ Praha 5, Barrandov
- ZŠ Černošice
- ZŠ Praha-Lipence
- 14. základní škola Plzeň
- ZŠ Jana Wericha Praha 6, Řepy
- ZŠ Luštěnice
- ZŠ Praha 2 Londýnská
- ZŠ u svatého Štěpána Praha 2
- ZŠ Česká Třebová
- Gymnázium Praha 6 Nad Alejí
- SŠ informatiky, poštovníctví a finančnictví Brno
- ZŠ Dubí 2
- ZŠ Jílové u Prahy
- Gymnázium Žatec
- ZŠ Jeseník
- Gymnázium Česká Třebová
- ZŠ Kelč
- ZŠ U Vršovického nádraží, Praha
- VOŠ a SPŠ Děčín
- ZŠ Zubří
- OÚ Ohrazenice
- ZŠ a MŠ TGM Zastávka
- 2. ZŠ J. A. Komenského Milevsko
- 3. základní škola Rakovník
- ZŠ Lanžhot Masarykova
- Česká zemědělská univerzita v Praze
- SOŠ, ZŠ a MŠ Březová
- Základní škola TGM, Suchdol nad Lužnicí
- ZŠ Planá nad Lužnicí
- ZŠ Zdice
- ZŠ Klatovy Plánická
- ZŠ a MŠ Brozany nad Ohří
- Farnost Velká Chmelištná
- ZŠ Prachovice
- ZŠ Eden, Praha 10
- ZŠ a MŠ Nučice
- ZŠ a MŠ Buchlovice
- ZŠ Kamenice
- ZŠ Úšovice, Mariánské Lázně
- ZŠ Zbraslav u Brna
- Kalňáci z.s.
- Gymnázium Pierra de Coubertina Tábor
- ZŠ Čelákovice
- ZŠ Kadaň
- Knihovna E. Petišky, Brandýs n. L.
- Městská knihovna Žamberk
- Městská knihovna v Třebíči
- Městys Komárov
- Knihovna Rakvice
- Městská knihovna Hradec nad Moravicí
- Městská knihovna Mikulov
- Obecní knihovna v Lipově
- Městská knihovna Chýnov
- Knihovna Libina
- ZŠ a MŠ Písek
- Městská knihovna Planá nad Lužnicí
- SŠ a Jazyková škola Volyně

- Obec Ústín
- ICT – knihovna Protivanov
- Obec Kožušany-Tážaly
- Muzeum Horní Slavkov
- Městská knihovna Kuřim
- OA a VOŠS, p. o. Ostrava – Mar. Hory
- ZŠ a MŠ Nechanice
- Základní škola a Mateřská škola Rudná pod Pradědem
- Městská knihovna Opočno
- Městys Drahaný
- Obec Chotoviny
- OA, SPŠ, VOŠ cestovního ruchu a Jazyková škola, s.r.o., H. Králové
- Knihovna Vimperk
- Obchodní akademie Kroměříž
- Obec Haňovice
- Obec Držovice
- Regionální muzeum Dobromilice
- Gymnázium a střední odborná škola Chodov, Praha
- ZŠ a MŠ města Olešnice
- Tančírna Račí údolí
- OÚ Horní Moštěnice
- ZŠ a MŠ Chomutice
- Stojanovo gymnázium Velehrad
- Obec Suchdol
- Česko-anglické gymnázium, Č. Budějovice
- Obec Klokočí
- Knihovna Sedlec u Mikulova
- Městská knihovna Valtice
- ZŠ Praha 5 – Košíře
- SPŠE a VOŠ, Pardubice
- KVC Kopidlno
- Obecní knihovna Moravany
- Městská knihovna Nové Město na Moravě
- SPŠ strojní a elektrotechnická, České Budějovice
- ZŠ Husinec
- Městská knihovna Bakov nad Jizerou
- ZŠ V. K. Klicpery, Nový Bydžov
- ZŠ Bakov nad Jizerou
- Základní škola Dačice
- Masarykova ZŠ a MŠ Nezamyslice
- Masarykova ZŠ a MŠ Velká Bystřice
- ZŠ a MŠ Frýdek-Místek, Lískovec
- ZŠ Odolena Voda
- ZŠ a MŠ Jindřichov, okres Bruntál
- Czech and Slovak School in Oxford
- Městské muzeum Polná
- ZŠ a MŠ v Rapšachu
- Místní knihovna Boršice
- Místní knihovna Větrný Jeníkov
- Knihovna Vyskytná u Pelhřimova
- Obecní knihovna Benešov nad Černou
- ZŠ a MŠ Libchavy
- ZŠ U Santošky 1, Praha 5
- ZŠ Malá Morávka
- Knihovny města Ostravy – pobočka Kunčičky
- Základní škola Křimická
- Městská knihovna Čelákovice
- ZŠ Určice
- FZŠ Holečkova, Holečkova 10, Olomouc
- ZŠ a MŠ Vilémov
- Základní škola Veselí nad Lužnicí
- ZŠ Boršice
- ZŠ Velvary
- Jazykové gymnázium Pavla Tigrida v Ostravě
- Knihovna městyse Velké Poříčí a Galerie 102
- Ústřední knihovna PedF MU, Brno
- ZŠ Komenského, Dačice
- Knihovna Rynárec
- Gymnázium Lovosice
- Knihovna A.J.Puchmajera v Radnicích
- VOŠPS a SPgŠ Kroměříž
- SSZŠ Litvínov
- Knihovna Ostrava-Michálkovice
- ZŠ a MŠ T. G. Masaryka Brodek u Konice
- ZŠ Dolní Břežany
- Gymnázium Jateční Ústí nad Labem
- Obec Koštice
- Městská knihovna Horšovský Týn
- Obec Čistá
- ZŠ Město Albrechtice
- ZŠ Vamberk
- Gymnázium Josefa Jungmanna, Litoměřice

- Městská knihovna Cvikov
- ZŠ a MŠ Benešov
- ZŠ Nové Město na Moravě
- Základní škola Vítězslava Háška Odolena Voda
- ZŠ a MŠ Horní Bradlo
- ZŠ Křepice
- ScioŠkola Olomouc
- Středisko volného času Budišov nad Budišovkou
- Obchodní akademie a Střední odborná škola zemědělská a ekologická, Žatec, p. o.
- Jiráskova knihovna Mnichovice
- Knihovna Pustějov
- DD Radenín, ZŠ a ŠJ Radenín
- Městská knihovna Nymburk
- Informační centrum a městská knihovna, Horní Benešov
- Městská knihovna Hrotovice
- Knihovna města Ostravy, pobočka Vietnamská
- ZŠ a MŠ Radonice
- Základní škola s RVIVT, Teplice
- Základní škola a Mateřská škola Benešov nad Ploučnicí
- ZŠ a MŠ Bernartice, okres Jeseník
- ZŠ Bruntál, Jesenická 10
- Občanské sdružení Martinus
- OA, VOŠZ a SZŠ, SOŠS Jihlava
- Základní škola Proboštov, okres Teplice
- ZŠ a MŠ Josefa Kubálka Všenory
- ZŠ a MŠ Suchdol nad Odrou
- Základní škola a Mateřská škola Kašava, okres Zlín
- Střední průmyslová škola E. Beneše, Břeclav
- ZŠ a MŠ Kněžpole, okres Uh. Hradiště

Karel IV. Život Otce vlasti

elektronická verze výstavy byla na základě „Dohody o udělení souhlasu jednorázového reprodukčního práva“ odeslána 5 níže uvedeným subjektům:

- ZŠ a MŠ Písek
- ZŠ a MŠ Rudná pod Pradědem
- Městys Drahaný
- ZŠ a MŠ T. G. Masaryka Brodek u Konice
- ZŠ Boršice

Od Marie Terezie po dnešek. Vysvědčení v proměnách času

- Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech. Termín: (24.11.2017)–31.1.2018
- Šmidingerova knihovna Strakonice. Termín: 12.2.–29.3.2018
- ZŠ Řeporyje. Termín: 3.4.–14.4.2018
- Multifunkční centrum Štěchovice. Termín: 4.5.–1.6.2018
- Regionální muzeum a galerie v Jičíně. Termín: 11.6.–25.9.2018
- Vlastivědné muzeum Železnice. Termín: 10.10.–30.11.2018
- Podřipské muzeum, Roudnice n. Labem. Termín: 19.12.–3.4.2019

Jakub Jan Ryba nejen jako autor České mše vánoční

- Podřipské muzeum, Roudnice nad Labem. Termín: (6.12.2017)–5.1.2018

Příběhy bezvýhradné lidskosti - Přemysl Pitter, výjimečná postava v dějinách 20. století

- Kulturní a vzdělávací centrum Kopidlno. Termín: 17.1.2018–28.2.2018
- ČCE, Praha 1, Salvátorská 1. Termín: 11.4.–30.9.2018

Vzdělávání pro všechny. Odkaz J. A. Komenského

- Konzervatoř Plzeň. Termín: 3.1.–2.3.2018
- Sbor ČCE Opatovice. Termín: 15.5.–15.8.2018

- Muzeum Novojičínska. Termín: 3.9.–26.11.2018

Budování mostů. Daniel Arnošt Jablonský v Evropě raného osvícenství

- Česká zemědělská univerzita. Termín: 1.11.–28.12.2018

Evropský humanista - Přemysl Pitter

- Muzeum ve Svitavách. Termín: 19.3.–6.5.2018
- Libeňská synagoga, Praha. Termín: 14.6.–26.6.2018

Cesta do hlubin studákovy a kantorovy duše

- Schola Humanitas Litvínov. Termín: 3.9.–15.10.2018

Hurá do školy s Marií Terezií!

- Multifunkční centrum Štěchovice. Termín: 4.5.–1.6.2018
- Regionální muzeum a galerie v Jičíně. Termín: 11.6.–25.9.2018

elektronická verze výstavy byla na základě „Dohody o udělení souhlasu jednorázového reprodukčního práva“ odeslána 8 níže uvedeným subjektům:

- Základní školu Rousínov
- ZŠ a MŠ Písek
- ZŠ a MŠ Rudná pod Pradědem
- Městys Drahaný
- ZŠ a MŠ T. G. Masaryka Brodek u Konice
- ZŠ Boršice
- ZŠ Nové Město na Moravě
- ZŠ a MŠ Josefa Kubálka Všenory

Zahraníčí:

Komenského fascinující Labyrint světa a ráj srdce v kolážích Miroslava Huptycha

- Oblastní muzeum v polském Lešně. Termín: 20.3.–10.7.2018

Tady nová republika – elektronická verze:

- Česká škola Řím, Itálie
- Stonožka Bristol, Spojené království
- Czech and Slovak School in Oxford, Spojené království
- Czech School San Diego, USA

Europäischer Humanist Přemysl Pitter

- Evangelisches Bildungswerk, Řezno, SRN. Termín: 19.10.–listopad 2018

Neveřejné výstavy:

NPMK (předsálí Společenského sálu):

- *Znovuzrození Polska. Józef Piłsudski - polský a evropský státník.* Výstava ve spolupráci s Velvyslanectvím Polska a Polským kulturním institutem k 100. výročí narození J. Piłsudského, (28.11.2017)–31.1.2018.

MŠMT (budova A, od r. 2015 do r. 2018):

- *(NE) Zapomenutá řemesla,* výstava o historii řemesel (fotokopie vybraných školních obrazů K. S. Amerlinga, výučních listů, výročních zpráv apod.)

A.5.2 *Publikační činnost*

Publikační činnost NPMK se realizuje jednak vydáváním neperiodických titulů, jednak vydáváním mezinárodního časopisu pro dějiny výchovy a vzdělávání *Historia scholastica*. Časopis *Historia scholastica* vychází dvakrát ročně v tištěné a elektronické verzi a publikuje původní výzkumné historicko-pedagogické a přehledové statě z oblasti dějin pedagogického myšlení, školství a výchovy.

Publikační činnost PK je realizována především formou elektronického publikování *novinkové služby* na webu knihovny (1x měsíčně). Obsahuje výběr z nových knih (Učebnice - Pedagogika - Psychologie - Ostatní), novinky z literatury pro děti a mládež (První čtení - Knihy pro 1. stupeň ZŠ - Knihy pro 2. stupeň ZŠ - Naučná literatura - Přečtěte si s dětmi) a informace o nových a inspirativních článcích z odborných českých a zahraničních časopisů (Informace z českých časopisů, Informace ze zahraničních časopisů a Tematická rešerše na aktuální / zajímavé téma).

Přehled titulů vydaných NPMK a publikovaných statí pracovníků NPMK:

Publikace:

- Tomáš Kasper, Dana Kasperová, Markéta Pánková (eds.): „*Národní*“ školství za první československé republiky, Praha 2018 (Academia/edice První republika a NPMK) nakladatelství Academia. Kapitoly zpracované pracovníky NPMK:
 - Markéta Pánková: *Úvod* (str. 7–9); *Závěr* (str. 267–268).
 - Magdaléna Šustová: *Kde a jak se učilo – struktura, správa školství* (str.11–21).
 - Jana Bartošová: *Školství řízené vědecky – úloha Pedagogického ústavu J. A. Komenského* (str. 63–64).
 - Jana Bartošová, Magdaléna Šustová, Jan Šimek: *Vzdělávat všechny – „pomocné“ školy v ČSR* (str. 85–105).
 - Magdaléna Šustová: *Československé školy v zahraničí a cizojazyčné školy v Československu* (str.107–114).
 - Jan Šimek: *Kde se vzdělávalo – školní budovy v období první republiky* (str. 117–123).
 - Jana Bartošová, Jan Šimek: *Školství na Podkarpatské Rusi* (str. 139–158)
 - Jana Bartošová: *Příloha – Ministři školství Československé republiky 1918–1938* (str. 271–275).
- Mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělání *Historia scholastica* 1/2018, npmk.cz, 2018, 82 s. (elektronická verze).
- Mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělání *Historia scholastica* 1/2018, Praha 2018, NPMK, 110 s. (tištěná verze).
- Mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělání *Historia scholastica* 2/2018, npmk.cz, 2019 (elektronická verze).
- Mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělání *Historia scholastica* 2/2018, Praha 2019, NPMK, (tištěná verze).

- Lenka Lajsková, Eduard Šimek: *P. Pitter – evropský humanista a zachránce dětí*. Praha 2018, 22 s. Publikace v češtině, němčině a angličtině poskytuje přehled o životě a díle P. Pitttra a jeho spolupracovníků, výsledky současného bádání, možnosti studia v APP a možnosti spolupráce se školami na řadě projektů.
- Magda Junková, Eva Hrazdírová, Marie Hošková: *Rok 1968 a československé školství a knihovnictví. Dopady událostí roku 1968 a normalizace na československé školství*, Praha 2018; doprovodná elektroinická publikace ke stejnojmenné interaktivní výstavě, ke stažení na internetových stránkách NPMK²⁰

Články:

- Markéta Pánková, Jakub Seiner: *Budování Památníku Hodonín u Kunštátu v letech 2011–2017*. In: Muzeum. Muzejní a vlastivědná práce, NM, 2018/1, s. 3–12
- Magdaléna Šustová: *Hidden research*. In: *Historia scholastica* 1/2018, s. 81
- Magdaléna Šustová: *Vychovatel, či policajt? Studenti a meziválečné střední školy v Československu*. In: *Dějiny a současnost*, č. 3/2018, roč. XL (2018), s. 37–39
- Jana Bartošová: *Cikánská škola v Užhorodu – československý pokus o vzdělání Romů na Podkarpatské Rusi*. In: *Historia scholastica* 2/2018 (elektronická verze), s. 65–74
- Magdaléna Šustová, Jana Bartošová: *Učitelé – pokusníci* (M. Šustová: *Marie Kühnelová, Pokusná pracovní škola v Praze-Holešovicích, Bohumil Zemánek, Volná škola práce na Kladně, Božena Hrejsová, Eduard Štorch, Otakar Chlup a pokusná třída při Pedagogickém semináři FF Masarykovy univerzity v Brně; němečtí reformisté; J. Bartošová: *Anna Hlavatá-Pokorná a Legie malých, Ferdinand Krch; společně: Reformní snahy československého učitelstva po r. 1918*); v tisku – Ústav státu a práva AV ČR*
- Magdaléna Šustová, Jana Bartošová, Jan Šimek: *Od školdozorce k inspektorovi. Historie školní inspekce*, v tisku – Česká školní inspekce
- Jana Bartošová: *Hanus Ladislav* pro Biografický slovník českých zemí; v tisku – Historický ústav AV ČR
- Jana Bartošová: *Josef Šimek – vedoucí referent školského odboru Civilní správy Podkarpatské Rusi* pro kolektivní monografii Čtvrtstoletí spolu. Československo a Podkarpatská Rus; v tisku – Národní archiv
- Jana Bartošová: *Jan Rosacius Sušický*. In: *Vlastivědný sborník Muzea Šumavy X. Scriptorium – Muzeum Šumavy 2018*
- Jana Bartošová: *Národní pedagogické muzeum představuje Bakulův ústav*. In: *Na cestu*. 2018, č. 11 + 12
- Jana Bartošová: *Češi na Podkarpatské Rusi; František Bakule; Školství na Podkarpatské Rusi* – články do Lidových novin pro seriál „100 let ČSR“, který připravoval Masarykův ústav a Archiv AV ČR a v novinách vycházel 26.10.–5.12. 2018.
- Kateřina Tomešková: *Česká sekce INSEA se podílí na přípravách mezinárodní konference Odkaz Komenského v umění a uměleckém vzdělávání*. In: *Listy české sekce INSEA*, ročník 7, 2/2018, str. 23–24 (dostupné z internetových stránek České sekce INSEA)
- Kateřina Tomešková: *Toto je... jako když... kost (Pedagogická komunikace s dětským návštěvníkem jako algoritmus efektivní edukace)*. In: ŠOBÁŇOVÁ, Petra & Květoslava MUSILOVÁ, eds. et al. *Kultura, umění a výchova: Výběr z textů 2013–*

²⁰ Ke stažení na: <http://www.npmk.cz/novinky/interaktivni-vystava-rok-1968-ceske-skolstvi-knihovnictvi>

2016. *Muzejní a galerijní pedagogika | Edukace v kultuře*. Olomouc: Česká sekce INSEA. 2018. s. 69–81 (dostupné též z internetových stránek České sekce INSEA)

- Kateřina Tomešková: *Reflexe pokusného ověřování – Vzdělávací programy paměťových institucí do škol* v odborném diskusním bulletinu Listy české sekce INSEA (v tisku)
- Markéta Hlasivcová, Marcela Petrovičová, Eva Hrazdírová: *Jak se daří Pedagogické knihovně J. A. Komenského v nových prostorách*. Duha: informace o knihách a knihovnách z Moravy. Brno: Moravská zemská knihovna, 2018, 32(4), 8-9. ISSN 0862-1985.
- Dagmar Petišková: *Lucidáře jako zprostředkovatelé středověkého vědění*. Historický obzor: časopis pro výuku dějepisu a popularizaci historie. Praha: Vydavatelství Neptun DeskTop Publishing, 2018, 29(11-12), 252-260. ISSN 1210-6097.

A.5.3 Aktivita k historickým výročím

Aktivita k připomínání historických výročí se uskutečňovaly jako úkol MŠMT na základě materiálu *Významná historická výročí v letech 2014-2018*, č.j.: MSMT-10639/2014 a v souvislosti s usnesením Vlády České republiky č. 323 z 23.5.2018 o projektu *Společné století*.

A.5.3.1 Společné století – vznik Československa

K 100. výročí vzniku Československa NPMK uspořádalo odborné akce a vydalo publikace a doprovodné materiály:

- *Mezinárodní konference Nová škola a nová výchova v nové Evropě*, Praha, 21.–22.9.2018
Mezinárodní konference konaná pod záštitou ministra školství, mládeže a tělovýchovy Roberta Plagy a ve spolupráci se Senátem ČR. Dalšími pořadateli byly Technická univerzita v Liberci a Pädagogische Hochschule Zürich. Na konferenci zazněly příspěvky pracovníků NPMK (M. Šustová: *Sexuální výchova mládeže v meziválečném Československu*; J. Šimek: *Nová budova pro novou školu. Školní prostor v představách meziválečných pedagogických reformistů a v praxi*; J. Barotošová: *„Cikánská škola“ v Užhorodu – První pokus o vzdělávání Romů v Československu*) (podrobně viz část A.2.2.1)
- Výstava o prvorepublikovém školství *Nová škola v nové republice*.
- *Tady nová republika*. Výstava o vzniku Československa, životu v době první republiky a jejím zániku (viz též část A.5.1)
- doprovodné brožurky k výstavě *Nová škola v nové republice – Školství v meziválečném Československu* a *Školní docházka na území České republiky* (v české a anglické verzi)
- Vzdělávací pořad s pracovními listy k výstavě *Nová škola v nové republice: Pradědeček ve škole*
- Publikace *„Národní“ školství za první československé republiky* vydaná ve spolupráci s Nakladatelstvím Academia (podrobně viz část A.5.2)
- *Hidden research*, článek M. Šustové o výzkumu předcházejícímu výstavě *Nová škola v nové republice*, *Historia scholastica* 1/2018, s. 81.

A.5.3.2 Rok 1968

K 50. výročí událostí roku 1968 byly v PK realizovány tyto akce:

- odborný seminář *Dopady událostí r. 1968 a normalizace na oblast československého školství*, 2.10.2018. Na semináři zaznělo 9 příspěvků, část z nich je k dispozici na internetových stránkách NPMK
- interaktivní výstava *Rok 1968 a československé školství a knihovnictví*, výstava přibližuje toto historické období a jeho dopad prostřednictvím knih a dokumentů z oblasti školství, kultury a knihovnictví, výstava potrvá do dubna 2019
- panelová výstava *Vliv politických idejí na školství a kulturu v 60. letech 20. století a v období následné normalizace*, výstava k 50. výročí událostí roku 1968, výstava potrvá do dubna 2019
- elektronická publikace Magda Junková, Eva Hrazdírová, Marie Hošková: *Rok 1968 a československé školství a knihovnictví. Dopady událostí roku 1968 a normalizace na československé školství*, Praha 2018; doprovodná publikace ke stejnojmenné interaktivní výstavě, ke stažení na internetových stránkách NPMK²¹

A.5.3.3 1. světová válka

V letech 2014–2018 byly realizovány nejrůznější aktivity připomínající 100 let od vypuknutí a trvání 1. světové války. V r. 2018 pokračovaly tyto akce

- Interaktivní mapa *(Ne)zapomenuté pomníky*
Již pátým rokem funguje geograficko-historický program mapující pomníky padlých vojáků a legionářů z 1. světové války *(Ne)zapomenuté pomníky – stoletá paměť národa a země*. Základem programu je vytvoření interaktivní mapy, do které je možno průběžně vkládat osobně nalezené a vyfotografované pomníky a hroby na území České republiky. K fotografiím lze připojit i související příběh či další zajímavé doplňující informace. Programu se zúčastňují nejen žáci a studenti, ale i široká veřejnost. Cílem toho projektu je podporovat a rozvíjet vztah žáků a studentů k historii, jejich aktivní zapojení do znalostí o svém regionu, přiblížení tématu světové války z pohledu osobních příběhů a v neposlední řadě zamyšlení nad významnými výročími, jejich původu a důvodu, proč si je stále připomínáme. Na interaktivní mapě je již přes 800 pomníků nejen z naší republiky, ale z celého světa. Vyhodnocení se uskuteční v 1. pololetí roku 2019. Poté bude projekt i nadále pokračovat a databáze pomníků v interaktivní mapě bude průběžně doplňována.
- Interaktivní výstava věnovaná tématu 1. světové války s názvem *Prostorem a časem 1. světové války* zpracovanému prostřednictvím učebnic dějepisu, odborné a populárně-naučné literatury a dobových školních výročních zpráv z fondu PK byla do srpna 2018 instalována na obrazovce ve čtenářském patře PK.

A.5.4 Spolupráce se školami a univerzitami

NPMK na základě požadavků průběžně poskytovalo odborné konzultace základním, středním, vyšším odborným a vysokým školám v ČR. Pro mladší a starší žáky základních a studenty středních škol jsou k dispozici pracovní listy ke stálé expozici.

Na základě zájmu jsou poskytovány komentované prohlídky a informace o badatelských možnostech v NPMK. Univerzitám jsou nabízeny také možnosti využití muzejního fondu pro zpracování bakalářských či magisterských prací (i prostřednictvím členů vědecké rady ředitelky NPMK.).

²¹ Ke stažení na: <http://www.npmk.cz/novinky/interaktivni-vystava-rok-1968-ceske-skolstvi-knihovnictvi>

A.5.4.1 Vzdělávací pořady

- *Pojď sem, dítě* (o J. A. Komenském), celkem realizováno: 11 programů pro 235 žáků
- *Evropský humanista P. Pitter*, celkem realizován 1 program v rámci pokusného ověřování pro 28 žáků
- *Z babiččiny a maminčiny aktovky*, celkem realizováno: 47 programů (z toho 20 v rámci pokusného ověřování) pro 814 žáků (z toho 348 v rámci pokusného ověřování)
- *Marie Terezie* (kombinovaný pořad), celkem realizováno: 36 programů (z toho 19 v rámci pokusného ověřování) pro 683 žáků (z toho 381 v rámci pokusného ověřování)
- *Středověká škola*, celkem realizováno: 16 programů (z toho 9 v rámci pokusného ověřování) pro 349 žáků (z toho 204 v rámci pokusného ověřování)
- *17. listopad 1939/1989*, celkem realizovány: 3 programy (z toho 2 v rámci pokusného ověřování) pro 68 žáků (z toho 44 v rámci pokusného ověřování)
- *Jsem Jehuda Bacon*, celkem realizován 1 program v rámci pokusného ověřování pro 21 žáka
- *Za tajemstvím písma a papíru*, celkem realizováno: 18 programů (z toho 12 v rámci pokusného ověřování) pro 354 žáky (z toho 236 v rámci pokusného ověřování)
- *Malý písař*, celkem realizováno: 44 programy (z toho 29 v rámci pokusného ověřování) pro 836 žáků (z toho 580 v rámci pokusného ověřování)
- *Pradědeček ve škole*, celkem realizováno: 19 programů pro 403 žáky
- *První republika* (beseda), celkem realizováno: 3 programy pro 51 žáka

Vzdělávací programy v PK:

- *Poklady naší knihovny*, celkem realizováno: 6 programů (z toho 5 v rámci pokusného ověřování) pro 161 žáka (z toho 150 v rámci pokusného ověřování)
- *Na chvíli ilustrátorem* celkem realizovány: 3 programy (z toho 2 v rámci pokusného ověřování) pro 70 žáků (z toho 50 v rámci pokusného ověřování)

Celkem realizováno: **206 programů** (z toho 100 v rámci pokusného ověřování) pro **4073 žáky** (z toho 2042 v rámci pokusného ověřování).

NPMK uspořádalo komentované prohlídky pro účastníky z:

- katedry historie FF Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem – stálá expozice (7.2.2018)
- Technické univerzity v Liberci – stálá expozice (6.4.2018 a 13.4.2018)

- Letní školy historie Pedagogické fakulty UK – Nová škola v nové republice (4.7.2018)
- Vysoké školy uměleckoprůmyslové – stálá expozice (18.10.2018)
- Pedagogické fakulty UK – stálá expozice (12.11.2018)

Pedagogická knihovna realizovala odborné exkurze pro studenty pedagogických fakult, středních pedagogických a knihovnických škol (celkem: 12 exkurzí, 189 účastníků).

Exkurzí se zúčastnily tyto školy:

FF UK (studijní obor pedagogika), SPgŠ a Vyšší odborná škola pedagogická ve sv. Janu pod Skalou (2x); Střední pedagogické školy, Střední umělecká škola textilních řemesel ad.

A.5.4.2 Podpora čtenářské gramotnosti

Na podporu **čtenářské gramotnosti, čtenářství a společenské prestiže četby** uspořádala PK ve spolupráci s Klubem dětských knihoven SKIP již 24. ročník ankety *Suk – čtete všichni 2017* (celostátní anketa dětských čtenářů, kde hlasují pro svoji oblíbenou knihu, vydanou v České republice v uplynulém roce, děti, které opravdu čtou). Cílem celé akce je upozornit pedagogickou i ostatní veřejnost na nové tituly v oblasti literatury pro děti a mládež. Anketa je pojmenována po Františku Václavu Sukovi, předním pedagogovi a zakladateli Sukovy studijní knihovny literatury pro mládež.

Od roku 2014 PK průběžně naplňuje projekt *Čtete spolu* (cteme.npmk.cz) určený pro žáky se specifickými obtížemi při čtení a pro začínající čtenáře. Dalším sledovaným cílem je podpora dalšího vzdělávání pedagogů praktických a speciálních škol. Na internetových stránkách jsou pravidelně zveřejňovány odborné rešerše s nabídkou využití služeb elektronických či papírových kopií. Web lze využít na podporu čtenářské gramotnosti i na běžných základních školách v rámci výuky pro 1. stupeň.

A.5.4.3 Specializované webové stránky

Pro potřeby pedagogické i široké veřejnosti byly vytvořeny tyto speciální aplikace:

- stránky na podporu čtenářské gramotnosti a výuky na praktických a speciálních školách *Čtete spolu* (cteme.npmk.cz) (viz výše)
- stránky APP o Přemyslu Pittrovi a Olze Fierzové (pitter.eu)
- stránky věnované historii školních budov – pro zapojení široké veřejnosti (npmk.cz/skolnibudovy)
- stránky *Centra pro školní knihovny* (csk.npmk.cz)

A.5.5 Kulturně-vzdělávací a prezentační činnost

NPMK poskytovalo individuální odborné konzultace badatelům. NPMK poskytovalo informace z dějin školství pracovníkům MŠMT a jeho přímo řízeným organizacím, dalším institucím a médiím.²² NPMK spolupracovalo s dalšími muzei v ČR i zahraničí. Na základě

²² Příklady dotazů:

- podpora dětí ze sociálně slabých rodin v době první republiky během školních docházky lokalizace Německého gymnázia na Malé Straně
- kolik dní v týdnu chodily děti do školy v roce 1919
- co byly tzv. Masarykovy školy

zájmu realizovalo komentované prohlídky stálé expozice i krátkodobé výstavy (např. pro Pražskou informační službu).

NPMK prezentovalo svou publikační a jinou činnost na knižních veletrzích a podobných akcích:

- Podzimní knižní veletrh Havlíčkův Brod, 5.10.–6.10.2018
- Svět knihy, Praha, 10.–13.5.2018
- Schola Pragensis, Praha 22.–24.11.2018
- Knižní veletrh v Hradci Králové, 2.10.2018 (pořadatel: Univerzitní knihovna Hradec Králové).

A.5.5.1 Prezentační činnost a spolupráce s médii

Během roku 2018 NPMK nadále spolupracovalo s Českým rozhlasem, Českou televizí a s dalšími televizními stanicemi a tiskem. Probíhalo doplňování hesel na wikipedii.

Spolupráce s rozhlasem

- Český rozhlas, o výstavě *Nová škola v nové republice*, 1.2.2018 (M. Šustová)
- Proglas, o čl. meziválečném školství, 19.3.2018 (M. Šustová, J. Bartošová)
- Český rozhlas, zahraniční vysílání, 18.10.2018, o dějinách školství (M. Šustová)
- Český rozhlas Dvojka, o knize „*Národní školství za první československé republiky*“, 14.12.2018 (M. Šustová)

Spolupráce s televizí

- Česká televize, *Dobré ráno s ČT*, 31.1.2018, o výstavě *Nová škola v nové republice* (M. Šustová)
- RTV SR, 31.1.2018, o výstavě *Nová škola v nové republice* (M. Šustová)
- TV Barrandov, 3.2.2018 o výstavě *Nová škola v nové republice* (M. Šustová)
- TV Nova, *Vikend*, 6.3.2018, pořad *o P. Pittrovi* (M. Pánková, L. Lajsková)
- Česká televize, *Studio 6*, 10.4.2018, rozhovor o E. Štorchovi *140. od narození autora Lovce mamutů* (M. Šustová)
- Česká televize, *Děčko*, 7.6.2018, *o dějinách školství* (M. Šustová)
- TV Seznam, 29.6.2018, *o dějinách školství* (M. Šustová)
- TV Seznam, 5.10.2018, *o dějinách školství* (M. Šustová)

Internet

Na Wikipedii vznikla česká hesla *Olga Fierzová*, *Ferdinand Krch*, *Emil Vogl*, *Akce zámky*, *Milíčův dům*.

Byla upravena (přidání odkazů, literatury, provázání s novými hesly) hesla: *Jehuda Bacon*, *Pavel Kohn*, *Sbratření*, *Jan Štěpán*, *Jan Šimsa*, *Štířín (zámek)*, *Erwin Katona*, *Miloslav Vavřda*, *Miloš Seifert*.

Bylo rozšířeno heslo *Přemysl Pitter* na německé Wikipedii, také zde doplněny fotografie a odkazy na literaturu a webové stránky APP. (M. Faltusová)

-
- platy učitelů v meziválečném Československu
 - počet základních škol v Praze v letech 1989–2005
 - počet středních zdravotnických škol v ČR/ČR v letech 1918–2018
 - co bylo právo veřejnosti

Spolupráce s tiskem

Propagace krátkodobých výstav a akcí, na kterých se muzeum podílelo formou rozesílání tiskových zpráv i přímého oslovení vybraných novinářů (dle potřeby), zodpovídání novinářských dotazů a spolupráce na konkrétních tématech:

- Deník Metro, 28.2.2018, článek *NPMK otevřelo výstavu Nová škola v nové republice*, s. 16 (PhDr. M. Pánková)
- Nedělní AHA, č. 11, 18.3.2018, spolupráce na článku *Podle Jana Amose – škola hrou*, s. 32–33 (M. Šustová)
- Echo 24, č. 34, 23.8.2018, rozhovor *Jsou ty děti drzejší?*, s. 62–63 (PhDr. M. Pánková)

Ostatní spolupráce

V r. 2018 se Mgr. Eva Houserová zúčastnila za NPMK vyhodnocení soutěže: *Komenský a my* v Brandýse nad Orlicí. NPMK je metodickým centrem pro soutěž.

A.5.5.2 Ostatní kulturně-vzdělávací a prezentační aktivity

Literárně – dramatický cyklus *Návraty – Podvečery v Pedagogickém muzeu*

- 12. 4. 2018 *Chvilky poezie - podvečer s českou poezií I.*
- 14. 6. 2018 *Chvilky poezie - podvečer s českou poezií II.*
- 25.10.2018 *Chvilky poezie - podvečer s českou poezií III.*

Vernisáž výstav *Nová škola v nové republice* a *Tady nová republika*, 31.1.2018

Den učitelů, 28.3.2018, vstup zdarma

Prezentace knihy Elišky Vlasákové: *V tichu a skrytu. Fedor Krch, pedagog a člověk (1881–1973)*, 14.3.2018

Mezinárodní den muzeí, 18.5.2018, vstup zdarma

Pražská muzejní noc, 9.6.2018. Uskutečnily se doprovodné programy – písářský koutek (psaní brkem a násadkou, psaní neviditelnými inkousty, psaní hlaholicí), veselé přírodní vědy, koncert *Písně osudových zlomů* (začátky v 19.30, 20.30 a 21.30), kvíz Muzeum hrou/Museum ludus

Mezinárodní muzikologická konference *Společnost a hudba ve vývoji českého a slovenského národa v letech 1918–2018. Con tempo diverso*, 30.–31.5.2018. Konference byla uspořádána v rámci mezinárodního hudebního festivalu *Pražské jaro k 100. výročí vzniku Československa*.

Vzpomínkový koncert věnovaný památce Pavla Kohna, 30.8.2018. Akce na počest spisovatele a publicisty Pavla Kohna (1929–2017), jednoho z bývalých „zámeckých dětí P. Pittra“.

Dne 17.10.2018 bylo ředitelce NPMK, PhDr. M. Pánkové, slavnostně předáno prestižní ocenění ministra kultury *Artis Bohemiae Amicis*.

Pražská muzea 1918—2018, 27.–28.10.2018, vstup zdarma, akce pražských muzeí k 100. výročí vzniku Československa, muzejní kvíz, 27.10. navíc program: komentované prohlídky výstavy *Nová škola v nové republice*, výtvarná dílna.

Prezentace prvního svazku odborné publikace *Akta jednoty bratrské* (registrová edice)
6.12.2018

Vánoční zvyky a tradice, výtvarná dílna a koncert souboru *Perperuna*, 9.12.2018

Akce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v NPMK:

- 31.5.2018 – program v muzeu pro rodiče a děti k Mezinárodnímu dni dětí
- 11.12.2018 – *Tak trochu opožděný Mikuláš*

Přehled návštěvnosti muzea

Návštěvníci v muzeu	z toho Prague Card	Počet návštěvníků výstav NPMK zapůjčených jiným institucím	Celkem návštěvníků	Objednané vzdělávací pořady (včetně samostatné práce s prac. sešity ve stálé expozici) ²³		Akce pro veřejnost pořádané muzeem (Den učitelů, Den muzeí, Muzejní noc atd.)		Ostatní akce (kulturně-vzdělávací akce, vernisáže, konference apod.)	
				počet objednávek	počet osob	počet akcí	počet osob	počet akcí	počet osob
9382 z toho 3258 zdarma	260	77 235	86 617	321	6830	5	922	9	795

A.5.6 Účast pracovníků NPMK na odborných seminářích, konferencích a ostatních akcích jiných subjektů

Zasedání Sekce SDRUK pro služby

Praha, Národní knihovna, 18.1.2018, M. Hlasivcová

Seminář *Nové metody ve výuce o holocaustu*

Praha, MŠMT, 19.2.2018, L. Lajsková

Účast s příspěvkem *Zkušenosti se vzdělávacím pořadem „Jsem Jehuda Bacon. Holocaust a poválečná doba očima izraelského výtvarníka českého původu“* v NPMK. Prezentace přiblížila přítomným pedagogům dopad tohoto vzdělávacího projektu na účastníky pořadu, použité metody a zkušenosti získané během zapojování výtvarných prvků ve sdílení emotivních prožitků.

Návštěva ukrajinských archivů, fotodokumentace školních budov na Ukrajině

Mukačevo, Iršava, Bilky, Berehovo, Chust, Vinohradiv (Ukrajina), 1.3.–10.3.2018, J. Bartošová, J. Šimek

²³ Z toho 9 programů realizovaných v pedagogické knihovně pro 231 účastníka.

Cílem cesty byla zejména návštěva oblastního archivu v Berehovu a účast na odhalení pamětní desky T. G. Masaryka v Chustu. Pracovníci NPMK jezdí studovat / kopírovat tyto fondy opakovaně; tyto fondy jsou velmi cenné z hlediska historie školství Podkarpatské Rusi v době 1. čsl. republiky. Cesty bylo dále využito pro fotodokumentaci školních budov – Mukačevo, Iršava, Bilky, Chust, Vinohradiv. Pracovníci NPMK se též zúčastnili slavnostního odhalení pamětní desky T. G. Masaryka na budově technického lycea v Chustu (7.3.). PhDr. Jan Šimek, Ph.D. přednesl při této příležitosti krátkou řeč.

Výstava NPMK a jednání v Oblastním muzeu v Lešně (Polsko)

Lešno (Polsko), 18.3.–21.3.2018, M. Pánková, K. Tomešková, E. Baronová, L. Dani

Cílem cesty bylo otevření výstavy NPMK *Komenského fascinující Labyrint světa a ráj srdce v kolážích Miroslava Huptycha* v Oblastním muzeu v Lešně a jednání o spolupráci s muzeem ohledně připravované výstavy *Portréty J. A. Komenenského jeho současníků*. Během slavnostního zahájení udělila ředitelka NPMK medaili J. A. Komenského prof. Marcelimu Kosmanovi z Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani a řediteli Oblastního muzea v Lešně Witoldu Omieczynskému.

Seminář Muzeum škole – škola muzeu

Muzeum hlavního města Prahy, 19.3.2019, L. Lajsková

Hlavním tématem byly možnosti badatelsky orientované výuky v muzeu a aktivizační metody při práci se středoškoláky v muzeu.

30. zasedání Sekce pro bibliografii SDRUK

Ostrava, Moravsko-slezská vědecká knihovna, 27.–28.3.2018, M. Petrovičová

Konference Čtvrtstoletí spolu. Československo a Podkarpatská Rus

Národní archiv na Chodovci, 28.–29.3.2018, J. Bartošová

Účast s příspěvkem *Josef Šimek – vedoucí referent školského odboru Civilní správy Podkarpatské Rusi*.

Konference Obraz Komenského v současné kultuře

Sankt Petěrburg (Ruská Federace), 13.–16.4.2018, M. Pánková, M. Chrobáková

Hlavním účelem cesty byla účast na konferenci *Obraz Komenského v současné kultuře*. Během konference prezentovala M. Pánková svou knihu *Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016)*. Publikace i přednáška vzbudily velký ohlas. Cesty bylo dále využito k prozkoumání možností spolupráce s Pedagogickým muzeem v Petrohradě, prvním pedagogickým muzeem svého druhu. V souvislosti s komeniologickými bádáním byla konzultována hypotéza doc. Zolotuchiny ohledně údajného ztvárnění Komenského Rembrandtem na obraze *Návrat ztraceného syna*.

Celostátní seminář trenérů paměti

Český Krumlov, 23.–24.4.2018, A. Kratochvílová

Seminář Rešeršní strategie, postupy, informační zdroje

Praha, Národní knihovna, 4.,11.,18.5.2018, R. Indráková

Návštěva Chorvatského školského muzea

Záhřeb (Chorvatsko), 8.5.–10.5.2018, M. Pánková,

Cílem cesty byla návštěva Chorvatského školského muzea a jednání s jeho novou ředitelkou paní Štefkou Batinič a s prof. Berislavem Majhutem, který přednáší na univerzitě

problematiku školních obrazů a dětské literatury. Ředitelka Š. Batinič má velký zájem o spolupráci s NPMK, účastnila se mezinárodní konference NPMK v září 2018.

Konference *Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci. Vliv digitálních technologií na dětského návštěvníka a mezioborové přesahy muzejní pedagogiky*

Praha, zámecký areál ve Ctěnicích (pořadatel: Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG), 21.–22.5.2018, L. Lajsková, K. Tomešková, E. Houserová,

Příspěvky byly věnovány využití nových technologií a propojování expozic se zaměřením na interpretaci sbírkových předmětů. Prezentován projekt *Pokusné vzdělávání Vzdělávací programy paměťových institucí do škol* (K. Tomešková).

Memoriál Hany Greenfieldové

Terezín, 6.6.2018, L. Lajsková

Účast na slavnostním vyhlášení výsledků *XXIV. ročníku literární a XXII. ročníku výtvarné soutěže Památníku Terezín - Memoriálu Hany Greenfieldové s názvem Domov*. Slavnostní předávání autorům oceněných děl proběhlo v kinosále Muzea ghetta v Terezíně.

Oslavy 100. výročí vzniku Československa na české škole v Bristolu

Bristol (Velká Británie), 14.6.2018–17.6.2018, M. Pánková, M. Tatýrková

Cílem cesty byla účast na 1. československém dni v Bristolu, zahájení výstavy NPMK *Tady nová republika* v rámci oslav 100. výročí vzniku Československa. Během cesty proběhlo dále jednání se zástupci Czech & Slovak School Bristol Stonožka ohledně možností spolupráce (nabídka výstav NPMK apod.).

Slavnostní shromáždění k 70. výročí založení OMEP (Světová organizace pro předškolní výchovu)

Praha (Karolinum), 25.6.2018, M. Pánková

Návštěva ukrajinských archivů

Užhorod, Berehovo (Ukrajina), 19.7.–28.7.2018, J. Bartošová

Odborná pracovnice pokračovala v bádání v oblastním archivu v Berehovu. Cesty bylo dále využito k fotodokumentaci školních budov v Užhorodě, která bude využita v publikační a výstavní činnosti.

Návštěva ukrajinských archivů, fotodokumentace školních budov na Ukrajině

Berehovo, Zakarpatská oblast (Ukrajina), 6.8.–18.8.2018, J. Šimek

Odborný pracovník pokračoval v dalším bádání v oblastním archivu v Berehovu a mapování školních budov z doby ČSR v oblasti bývalého školního inspektorátu Ťačovo a Chust (navštívená místa: Solotvyno, Nižní Apša, Seredne Vodjane, Verchne Vodjane, Vodycja, Dubovo, Ust' Čorná, Lopuchiv, Ruská Mokrá, Německá Mokrá, Berehovo).

Seminář *Knihovny současnosti*

Olomouc, Vědecká knihovna, 11.9.–13.9.2018, M. Hlasivcová, Š. Šuranová

Slavnostní udělení čestného členství *Sdružení historiků ČR* prof. J. Bahlckemu

Kirchheim unter Teck (SRN), 22.–23.9.2018, M. Pánková

Cílem cesty byla účast na slavnostním jednání u příležitosti předání diplomu o zvolení prof. Joachima Bahlckeho čestným členem Sdružení historiků ČR. Prof. J. Bahlcke je dlouhodobým spolupracovníkem NPMK, při této příležitosti mu byla také udělena Medaile J. A. Komenského.

Mezinárodní kolokvium *Migrace, emigrace, exil a kulturní transfery – lidé, konfese a ideje v pohybu*

Muzeum J. A. Komenského, Uherský Brod, 10.–11.10.2018, M. Pánková

Účast na 31. mezinárodním kolokviu.

Návštěva vídeňských archivů – projekt *Historie školních budov*

Vídeň (Rakousko), 21.10.–26.10.2018, J. Šimek

Cílem cesty bylo prostudovat především literaturu k problematice vlivu reformně-pedagogických hnutí na podobu školních budov (prameny byly studovány v Nationalbibliothek Österreich a Universitätsbibliothek der Universität Wien). Zatímco v českém bádání je toto téma zcela nezpracované, v německojazyčné oblasti k němu existuje bohatá literatura. Problematika byla studována v rámci projektu *Historie školních budov*; šlo o dílčí téma stanovené pro rok 2018.

Seminář *Dětský komiks*

Praha, Národní knihovna, 22.10.2018, J. Kubátová

Konference *Na prahu nové doby*

Ústav státu a práva Akadémie věd, Praha, 26.–29.10.2018, M. Šustová, J. Bartošová

Účast s příspěvkem *Reformní snahy E. Štorcha a K. Čondla ve výuce dějepisu* (M. Šustová) a *Učitel Antonín Kavka a pedagogický pokus na škole v Jedlině u Klášterce nad Orlicí* (J. Bartošová).

Zasedání *Sekce SDRUK pro služby*

Praha, Národní knihovna, 8.11.2018, Š. Šuranová

Vědecká konference *Dokumentácia ,osmičkových‘ výročí v slovenských a českých múzeách. Rok 1918 a tie ostatné*

Bratislava (Slovensko), 12.–14.11.2018, J. Bartošová

Seminář *Digitální dokument*

Praha, Městská knihovna, 19.11.2018, L. Růžicková, N. Vavrušková

Návštěva mnichovských muzeí

Mnichov (SRN), 22.–23.11.2018, M. Pánková, A. Cmol, K. Tomešková, M. Šustová

Hlavním cílem cesty byla prohlídka ESO Supernova Planetarium & Visitor Centre, přičemž v centru zájmu stály: 1/ didaktické uchopení tématu, 2/ poměr použití moderních IT prvků a klasických pohyblivých modelů, 3/ technické řešení IT prvků. Dalším cílem návštěvy bylo Müncher Stadtmuseum (Mnichovské městské muzeum), a to především z toho důvodu, že sídlí v historických prostorách mnichovské městské zbrojnice a dalších hospodářských budovách. Návštěva byla proto zaměřena především na problémy instalace expozice v historické budově. Zde se ukázal velmi důležitý fakt nutnosti citlivého souznění moderní výstavní instalace a historické budovy.

Seminář *Souborný katalog ČR*

26.11.2018, E. Hrazdírová

Umístění pamětní desky na oběti nacismu ve Vratislavi – pořízení fotodokumentace

Vratislav (Polsko)

27.11.–28.11.2018, M. Pánková, E. Baronová, P. Šolar

Cílem cesty bylo pořízení fotodokumentace pro účely umístění pamětní desky u hlavního vchodu do bývalého německého zemského soudu ve Vratislavi. Cesty bylo dále využito pro jednání k přípravě polonistické konference v roce 2019.

XII. sněm Asociace muzeí a galerií České republiky

Muzeum města Ústí nad Labem, 28.11.–29.11.2018, J. Bartošová

19. konference *Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2018*

Praha, Národní archiv na Chodovci, 28.–29.11.2018, D. Petišková, V. Korousová

Darování sochy J. A. Komenského – jednání na magistrátu města Řím

Řím (Itálie), 8.12.–11.12.2018, M. Pánková, M. Tatýrková

Hlavním cílem cesty byla prohlídka areálu Villa Borghese a vytipování vhodných míst pro případné umístění sochy J. A. Komenského od Jana Štursy – provedena dokumentace, jednání s velvyslankyní ČR PhDr. Hanou Hubáčkovou, která projekt podporuje a která informovala o závěrech jednání s premiérem ČR a jednání na radnici města Říma.

A.5.7 Rezortní projekty a digitalizace

A.5.7.1 Projekty

NPMK realizuje čtyři resortní projekty, z nichž dva se týkají zejména digitalizace fondů NPMK.

V roce 2018 NPMK pokračovalo v realizaci dlouhodobých resortních projektů *Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení včetně školních pomůcek, Retrokonverze fondu PK, Zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu*.²⁴ Od roku 2017 je řešen projekt *Historie školních budov*.

Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení včetně školních pomůcek

Cílem projektu je záchrana a zachování kulturního dědictví v oblasti dějin pedagogiky, školství a učitelstva. Projekt se předkládá každoročně již od r. 2009. Díky prostředkům z tohoto projektu se podařilo zachránit velké množství předmětů dokumentujících výuku.

Projekt je rozdělen na dvě části:

- záchrana²⁵ a zpracování starých tisků ze sbírek NPMK
- záchrana historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek.

V roce 2018 byly v rámci projektu:

²⁴ Původní název projektu byl *Implementace nejnovějších technologií do procesu digitalizace a zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu*.

²⁵ Záchranou se rozumí zabezpečení odborného ošetření (konzervování, restaurování) existujících sbírkových předmětů, aby nedocházelo k jejich další deteriorizaci. Jde zejména o staré tisky nebo staré školní obrazy. Tyto (a další) předměty vykazují značnou kyselost, která zapříčiňuje ztrátu elasticity a pevnosti papíru. Někdy lze hovořit o celkové degradaci papíru, která způsobuje lámání a trhání papíru. Restaurátorskými zásahy lze tuto degradaci omezit, případně i zastavit.

- zrestaurovány: 2 školní obrazy; 3 školní lavice, soubor třídnic, skřín na školní pomůcky
- bylo zdigitalizováno 50 školních filmů.

Retrokonverze fondu PK

V roce 2018 PK řešila resortní projekt MŠMT (RETROKONVERZE 2321), zaměřený na zpracovávání historických odborných periodik a periodik pro děti a mládež. Řešení se účastnila vedle brigádníků i část odborných pracovníků knihovny.

V rámci řešení projektu se v roce 2018 uskutečnily tyto činnosti:

- analýza nebo tvorba nového záznamu titulu, slučování původně samostatně popsaných ročníků, práce se záznamy časopisů, práce s jednotlivými ročníky
- objednávání exemplářů z depozitáře, očištění a drobné opravy, případně provizorní obal svazku a zápis do seznamu k příští vazbě
- analýzy exemplářů – ročník, rok, číslování (při absenci obálek – dohledávání v jiných knihovnách, tištěných bibliografiích, podle jednotlivých článků atd.)
- zakládání exemplářů a/nebo kontrola a oprava stávajícího, optimalizace signatury, olepování čárovými kódy, označování exemplářů štítky
- revize titulového záznamu.

Současně probíhalo dohledávání a opravy problémových záznamů z předchozích ročníků retrokonverze.

Statistika:

odborná periodika: 216 titulů (k nim převedeno 3 368 exemplářů)

periodika pro děti a mládež: 208 titulů (k nim převedeno 1 625 exemplářů)

Zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu

Cílem projektu je výrazně zvýšit dostupnost Archivu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové jako mimořádného historického zdroje dokumentů o dějinných událostech 20. století pro badatele i širokou veřejnost na webových stránkách NPMK.

Projekt je realizován od roku 2013. Po vytvoření technického a technologického zázemí pro implementaci nejnovějších technologií do procesu digitalizace APP a dalších fondů NPMK pokračovalo v roce 2018 rozvíjení vlastní práce s dokumenty pro jejich zpřístupnění prostřednictvím online katalogu na webu NPMK, včetně vytváření přesné evidence dětí, které skutečně prošly zámeckými ozdravovkami. *Kartotéka dětí ze zámků*, ucelený archivní soubor, obsahuje cca 17 tisíc dokumentů (k digitalizaci jich zbývá téměř 10 tisíc). **V roce 2018 byly zdigitalizovány 4 soubory tj. 639 stran. Za rok 2018 bylo doplněno 946 editovaných záznamů.**

Dosavadní výsledky umožňují:

- realizovat ochranné reformátování dokumentů ve zpřístupnitelné a uživatelsky vstřícné podobě s eliminací případného poškození archiválií
- následovat současné moderní evropské trendy sdílení sbírkových předmětů, archiválií, knih, audio i video nahrávek včetně jejich digitálních kopií **v prostředí internetu (na webových stránkách NPMK)**

- výrazně **zvýšit dostupnost** Archivu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové jako mimořádného historického zdroje dokumentů o dějinných událostech 20. století pro badatele i širokou veřejnost na webových stránkách NPMK
- využít zpracované záznamy **v prostředí internetu** a **zapojit je do výuky** společenskovedních předmětů na všech stupních škol
- **pedagogům a studentům všech stupňů škol** prostřednictvím sdílených audio/video nahrávek rozhovorů a výpovědí pamětníků a tzv. bývalých „židovských a německých dětí P. Pittra“ **prohloubit a oživit** v etické výchově **prezentaci kladných morálních společenských vzorů** (včetně probíhající propagace DVD nahrávek na školách či zdůraznění možnosti připojení na web přímo během vyučovací hodiny)

Specializovaný web *pitter.eu*

Výstupem projektu je subweb *pitter.eu*, jehož součástí je online katalog digitalizovaných dokumentů. V online databázi je nyní zpřístupněno 5692 zpracovaných záznamů, u kterých jsou k dispozici digitální kopie dokumentů (pokud se nejedná o citlivá data, v takovém případě je zde pouze informace: „dostupný pouze v badatelně APP“).

Web je budován v základní struktuře: Pittrovy „dětí“, Pitter a spolupracovníci a tzv. „akce zámký“.

Historie školních budov

NPMK si vytkló za cíl zpracovat v dlouhodobém horizontu komplexně téma historie školních budov. Prvním krokem k celkovému zpracování tématu se stala výstava *Historie školních budov. Od tereziánských reforem po současnost* (2016–2017). Při této příležitosti byla vydána i stejnojmenná publikace, která představuje problematiku školních budov z hlediska dějin školství a jako taková je vůbec první prací svého druhu v naší odborné literatuře. Národní pedagogické muzeum zároveň na svém webu spustilo interaktivní mapu školních budov jejímž prostřednictvím se může do dokumentace podoby školních budov zapojit široká veřejnost. V roce 2018 byla vytvořen nový web *Skolnibudovy.cz*, připraven byl nový didaktický materiál určený školám (jak dokumentovat školní budovy a jak problematiku zapojit do výuky). V dalších letech je plánovaná institucionální spolupráce s paměťovými institucemi (místní vlastivědná muzea, státní archivy).

Kromě průběžného doplňování mapy školních budov probíhá odborné zpracování různých dílčích témat z dané problematiky – v r. 2018 se pozornost soustředila na budovy pokusných škol a fotodokumentaci škol v Zakarpatské oblasti Ukrajiny (v meziválečném období Podkarpatská Rus). Dalšími tématy, jejichž zpracování je rozvrženo do roku 2022 jsou např. výzdoba školních budov či budovy menšinových škol. Tato témata budou zpracována formou odborných studií (případně samostatných monografií) a publikovány v odborných časopisech zaměřených na dějiny školství. (PhDr. J. Šimek, Ph.D.)

A.5.7.2 Digitalizace

Digitalizace fondů NPMK probíhá v souladu s *Koncepcí digitalizace muzejních sbírek a knihovních fondů NPMK* (z roku 2013) a je rozdělena dle odborných oddělení NPMK na *digitalizaci sbírkového fondu Pedagogického muzea* (sbírkový fond je spravován v souladu se zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy) a na *digitalizaci fondů veřejné Pedagogické knihovny* (fond je spravován v souladu s knihovním zákonem).

Digitalizace sbírkového fondu NPMK probíhá jednak na fotopracovišti NPMK a pomocí knižních scannerů umístěných v PK a v depozitáři ve Lhotě u Dolních Břežan – jde o dvojrozměrné předměty (vysvědčení, školní obrazy, mapy, knihy-titulní listy apod.)

a trojrozměrné předměty (fotodokumentace školních pomůcek a zařízení),²⁶ jednak externím digitalizováním předmětů audiovizuální povahy (školní filmy). V roce 2018 bylo zdigitalizováno 50 školních filmů. Dále je vedena v systému Bach pomocná elektronická evidence sbírkového fondu, kdy obrazová dokumentace je součástí karet systematické evidence.

Průběžně probíhá digitalizace vysvědčení v programu dodaném firmou AV media pro interaktivní prohlížeč vysvědčení v. V roce 2018 bylo takto zdigitalizováno 311 ks.

Digitalizace knihovních fondů PK se uskutečňuje vlastními silami v rámci výše uvedené *Koncepce digitalizace muzejních sbírek a knihovních fondů NPMK* (zejména fondu historických učebních osnov, historických učebnic, školních zpráv apod.) a rezortního projektu *Retrokonverze* (viz výše). Plán digitalizace byl v r. 2018 naplňován formou digitalizace historických školních výročních zpráv. Bylo zdigitalizováno 104 výročních zpráv a 53 dalších odborných historických publikací v celkovém rozsahu 10 772 stran. Též byla prováděna dílčí digitalizace dokumentů pro interaktivní výstavu *Rok 1968 a české školství a knihovnictví* k 50. výročí srpnových událostí roku 1968.²⁷

S ohledem na postupující degradaci kyselého papíru byla v prosinci 2018 podána na rok 2019 žádost o dotaci v rámci projektu VISK7 - Národní program digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru – Kramerius. V rámci projektu PK požádala o prostředky na digitalizaci nejohroženější části fondu učebnic a dále prostředky na zhotovení ochranných obalů z lepenky archivní kvality na unikátní soubor výročních zpráv.

Digitalizace Archivu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové probíhá na základě samostatného projektu od r. 2013 (viz výše – projekt *Zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu*). V roce 2018 byly zdigitalizovány celkem 4 soubory, resp. 639 stran a bylo doplněno 946 editovaných záznamů.

A.5.8 Akreditovaný program

V roce 2018 NPMK uspořádalo 4. cyklus vzdělávacích programů akreditovaných pro účely dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (ve smyslu zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů).

Zájemci z řad pedagogů a knihovníků absolvovali akreditovaný program: *Současná literatura pro děti a mládež*, (jarní a podzimní běh pro posluchače z řad učitelů, knihovníků a studentů). Cílem programu bylo seznámit účastníky s vybranými autory literárních děl pro děti a mládež. Program kursu byl zaměřen zejména na rozšíření námětů na doporučenou četbu zohledňující současné čtenářské zájmy žáků a rozvoj jejich čtenářské gramotnosti.

²⁶ V r. 2018 celkem bylo na fotopracovišti digitalizováno 2760 sbírkových předmětů (tj. byly vytvořeny kvalitní elektronické kopie), z toho: Fotografie: 205 ks, Písemnosti a tisky: 1972 k s, Knihy: 19 ks, Historická podsbirka: 99 ks, APP: 180 ks. K 31.12.2018 bylo na fotopracovišti NPMK zpracováno celkem 40 358 sbírkových předmětů. Současně v r. 2018 zhotoveno 850 ks ostatních fotografií - reportáže, školy atd.

²⁷ Konkrétně: 23 monografií pro výstavu 1968 (tj.1255 stran); 5 monografií pro čtenáře (tj. 1445 stran); 25 monografií pro potřeby NPMK (tj.1068 stran); 104 výroční zprávy (7004 stran)

A.6 Zahraniční spolupráce

Zahraniční spolupráce byla realizována v souladu s Plánem činnosti na rok 2018 za účelem prezentace českých dějin školství a rozvoje stávajících a navazování nových partnerských vztahů s obdobnými muzei, institucemi a společnostmi zejména v Evropě.

NPMK pokračovalo ve spolupráce s českými školami v zahraničí, která se realizovala zejména poskytováním výstavy *Tady nová republika*. Vedle zapůjčení výstav do České školy v Římě (viz výstavy) proběhlo dne 15. 6. 2018 jednání s ředitelkou Czech & Slovak School Bristol - Stonožka Veronikou Dvořáčkovou. V St. George Community Centre se uskutečnil 1. československý den v Bristolu. Ředitelka NPMK zahájila výstavu „Tady nová republika a paní Veronice Dvořáčkové byly předány propagační brožury k výstavě s přehledem nejdůležitějších dat ke vzdělávání během uplynulých 100 let a odborné publikace, které vydalo NPMK. Dále jako dar věnovala 1 tisk reprintu starého tisku Kancionál J. A. Komenského pro místní školní knihovnu a knihu J. A. Komenský v českém a světovém výtvarném umění.

Již tradičně byla mezinárodní spolupráce realizována prostřednictvím příprav mezinárodních konferencí. V roce 2018 to byla konference *Nová škola a nová výchova v nové Evropě*, které se zúčastnili odborníci z 12 evropských zemí a Ázerbajdžánu. Děkan Pedagogické fakulty v Baku si zapůjčil výstavu o J. A. Komenském; ta bude zahájena v rámci komeniologické konference v Baku v dubnu 2019 ředitelkou muzea. Děkan rovněž požádal o úzkou spolupráci při vytváření programu konference v Baku v dubnu 2019. Byla uzavřena trojstranná smlouva mezi NPMK, Pedagogickou fakultou UK v Praze a Pedagogickou fakultou v Baku.

Nadále pokračovala spolupráce s evropskými pedagogickými muzei a univerzitami. Výborná spolupráce je s pedagogickými muzei v Bratislavě a Záhřebu prostřednictvím výměny publikací a Comenius Museum v Naardenu, se kterým NPMK realizuje řadu společných projektů. Ředitelka Pedagogického muzea v Záhřebu (Chorvatsko) souhlasila se spoluprací na programu mezinárodní konference Odkaz Komenského v umění a uměleckém vzdělávání a se zpracováním hesla Komenský a Chorvatsko pro Encyclopaedia Comeniana.

Další živá spolupráce probíhá s polským Oblastním muzeem v Lešně. V roce 2018 se připravovala výstava NPMK *Historické portréty J. A. Komenského a jeho současníků*, na níž se lešenské muzeum podílí řadou zápůjček.

V roce 2018 pokračovala bádání v ukrajinských archivech, byly dokumentovány ukrajinské školy, které fungovaly v období první čs. republiky. Pracovníci NPMK se zúčastnili slavnostního odhalení pamětní desky T. G. Masaryka na budově technického lycea v Chustu (7.3.). PhDr. Jan Šimek, Ph.D. přednesl při této příležitosti krátkou řeč.

Během pravidelné účasti NPMK na mezinárodních komeniologických konferencích v Petrohradě, Ruská federace (v r. 2018 s názvem *Obraz Komenského v současné kultuře* byla prezentována publikace *Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016)* (M. Pánková).

Dlouhodobě probíhá úspěšná spolupráce s Deutsche Comenius Gesselschaft a Ackermann-Gemeinde. V německých městech a ve Švýcarsku je průběžně prezentován společný projekt NPMK a Ackermann-Gemeinde – výstava *Europäischer Humanist Přemysl Pitter*. V roce 2018 to byla účast na vernisáži této výstavy v Regensburgu (dne 19.10.). Se zdravicí vystoupila L. Lajsková, která přítomné oslovila jménem ředitelky NPMK dr. Pánkové. Zdůraznila, že výstava představuje P. Pittra jako důležitý morální vzor. Osobnost

P. Pittra zajímavým způsobem přiblížila spisovatelka Sabine Dittrich, která se ve svých publikacích věnuje historickým tématům. Ve spolupráci s Ackermann-Gemeinde a s NPMK se zasadila o nové německé vydání Pittrovy autobiografie *Unter dem Rad der Geschichte* v r. 2017, pořádá řadu autorských besed, kde mluví i o Pittrových aktivitách.

O odkaz P. Pittra a O. Fierzové projevují zájem zejména badatelé z Německa. V r. 2018 to byli Marta Ansilewski-Lehnstaedt z Gedenkstätte Stille Helden v Berlíně ohledně připravované stálé expozice „Aiding Jews in NS-occupied Europa“, Iveta Friedrich z Glasmuseum Frauenau o chystané prezentaci odkazu P. Pittra v Lesním muzeu ve Zwieslu, Michaela Wilhelm-Fischer, Bayerischer Rundfunk, BR Fernsehen v Mnichově ohledně pořadu o Jehudovi Baconovi, Eckhard Scheld, učitel z Gießenu a Dillenburgu v Německu, který projev il zájem o odkaz P. Pittra a J. A. Komenského.

NPMK spolupracuje a udržuje kontakty se zahraniční komeniologickou obcí v Japonsku, Koreji, Kanadě, Německu, Polsku, na Slovensku, v Rusku a USA, kde spolupracuje s prestižní organizací *Comenius Academic Club*, aj. NPMK udržuje živé kontakty s přímými potomky Komenského, jednak s rodinou Kallikovou z USA, jednak s potomkem J. A. Komenského žijícím v ČR (Jan Kocourek).

Důležitou částí zahraničních kontaktů je prezentace výstav NPMK v zahraničí. V roce 2018 byly v zahraničí prezentovány tyto výstavy NPMK (viz též níže a část A.5.1): *Komenského fascinující Labyrint světa a ráj srdce v kolážích Miroslava Huptycha* (Polsko), *Tady nová republika* (elektronicky: USA, Itálie, Velká Británie), *Europäischer Humanist Přemysl Pitter* (SRN – ve spolupráci s Ackermann Gemeinde).

Přehled konkrétních akcí v zahraničí a kontaktů se zahraničními subjekty:

Ázerbajdžán:

- spolupráce s univerzitou v Baku – reciproční účast na mezinárodních konferencích
- zapůjčení výstavy *Vzdělávání pro všechny. Odkaz J. A. Komenského*

Chorvatsko:

- spolupráce s Pedagogickým muzeem v Záhřebu (Hrvatski školski muzej)

Itálie:

- spolupráce s krajanským sdružením Associazione Praga a s českými školami v Itálii (Řím, Milán, Florencie)
- výstava *Tady nová republika* (Česká škola v Římě)

Izrael:

- kontakty s „dětmi“ P. Pittra

Korejská republika:

- badatelky fondu OMEP

Německo:

- výstava *Europäischer Humanist P. Pitter* v Řezně (listopad 2018)
- akce pořádaná na počest nedožitých 88. narozenin Pavla Kohna
- spolupráce s německými historiky a komeniology – zejm. s Joachimem Bahlkem a Andreasem Litschevskim, předsedou Deutsche Comenius Gessellschaft
- spolupráce se spisovatelkou Sabine Dittrich (odkaz P. Pittra)

- spolupráce s „německými dětmi“ P. Pittra
- spolupráce s Ackermann Gemeinde

Nizozemsko:

- spolupráce s Muzeem Komenského (Comenius Museum) v Naardenu a nadace Stichting Comenius Museum (členové Nadace řídí naardenské Muzeum Komenského)

Polsko:

- spolupráce s Oblastním muzeem v Lešně – reciproční výstavy
- výstava *Komenského fascinující Labyrint světa a ráj srdce v kolážích Miroslava Huptycha* v Oblastním muzeu v Lešně (20.3.–10.7.2018)
- zapojení NPMK do 1. kongresu českých polonistických studií 2019 (příprava dvou seminářů prostřednictvím pracovní skupiny)

Ruská federace:

- účast na mezinárodní komeniologické konferenci *Obraz Komenského v současné kultuře* v Petrohradě (13.–16.4.2018) a přednáška v rámci vědecké společnosti v Petrohradě
- spolupráce s ruskými komeniology – výměna publikací a komeniologických informací

Slovensko:

- spolupráce s Múzeem školstva a pedagogiky v Bratislavě
- spolupráce se slovenskými univerzitami (Nitra, Trnava aj.)

Slovinsko:

- spolupráce se slovinským pedagogickým muzeem – výměna publikací (Slovenski šolski muzej, Ljubljana)

Švýcarsko:

- spolupráce se spolkem MILIDU

Ukrajina:

- návštěvy archivu v Berehovu (březen, červenec, srpen 2018)
- udržování kontaktů s krajanskými spolky
- fotodokumentace bývalých československých škol a kontakty s jejich současnými uživateli

USA:

- výstava *Education for All. J. A. Comenius* (České centrum Houston)
- elektronická verze výstavy *Tady nová republika* (Česká škola v San Diegu)
- rozvíjení kontaktů s potomky J. A. Komenského – rodina Kallikova

Velká Británie:

- elektronická verze výstavy *Tady nová republika* (Česká škola v Bristolu; Česká škola v Oxfordu)

Mezinárodní organizace:

- spolupráce s UNESCO

- spolupráce s ICOM
- spolupráce s OMEP

A.7 Pokusné ověřování *Vzdělávací programy paměťových institucí do škol*

V roce 2018 probíhal již druhý běh projektu MŠMT „Pokusné ověřování: *Vzdělávací programy paměťových institucí do škol*“ (dále PO), jehož cílem je ověřit vliv zážitkové pedagogiky na zvýšení kvality výuky společenskovedních a přírodovědných předmětů na základních školách. Koordinací pokusného ověřování bylo pověřeno NPMK, koordinátorkou je Mgr. Kateřina Tomešková, Ph.D. Pokusné ověřování má za cíl zjistit využívání vzdělávacích programů muzeí a památníků (zážitkové pedagogiky a oživené historie) pro rozšíření znalostí žáků základních škol (1. i 2. stupně). Možností neformálního vzdělávání v paměťových institucích využívá již řada škol a pedagogů, nikoli však plošně všechny školy.

V roce 2018 došlo k souběhu činností spojených s přípravou a realizací dvou běhů projektu (PO1 – 2. etapa, PO2 – 1. etapa). Na konci kalendářního roku bylo navíc NPMK vyzváno k předložení návrhu na případné pokračování projektu – navržení podoby tzv. PO3 (s plánovanou realizací ve šk. roce 2019/2020).

V roce 2018 se uskutečnilo zejména:

- vypracování *Průběžné zprávy o realizaci první fáze pokusného ověřování* a její projednání na MŠMT
- vyúčtování dotace za 1. fázi PO1
- vydání *Rozhodnutí o poskytnutí dotace na rok 2018*
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlásilo dne 29.5.2018 pro období od 1.9.2018 do 31.8.2019 pokračování pokusného ověřování: *Vzdělávací programy paměťových institucí do škol*. Jde o druhý běh pokusného ověřování, tzv. PO2, který byl zahájen v září 2018 (byly zapojeny další typy paměťových institucí – knihovny, galerie, skanzeny, hrady a zámky)
- vyúčtování dotace za 2. fázi PO1
- vyhodnocení dotazníků pro školy i pro muzea a památníky a vypracování *Závěrečné zprávy PO1*, která byla dne 6.12.2018 předána sekci 2 MŠMT
- projednávání eventuální mezirezortní spolupráce v oblasti edukace v kultuře a případného vzniku koordinačního pracoviště, včetně jednání o možné změně RVP ZV
- vypracování a předložení návrhu na možnou podobu třetího běhu pokusného ověřování, tzv. PO3 (v souvislosti s návrhem vložit do RVP ZV povinnou účast žáků na edukačních programech paměťových institucí)

A.7.1 Organizace odborných seminářů

- *Seminář pro edukátory spolupracujících muzeí II*, NPMK, 12.2.2018
- *Konference Reflexe pokusného ověřování „Vzdělávací programy paměťových institucí do škol“*, MŠMT, 15.10.2018, 92 účastníků (realizovali pracovníci NPMK).

A.7.2 *Statistika 1. běhu pokusného ověřování ve školním roce 2017/18 (PO1)*

Přidělená dotace na školu celkem: 240 000 Kč
 Průměrné náklady školy celkem: 201 465 Kč

z toho na jednu exkurzi: 12 503,50 Kč

Počet uskutečněných exkurzí celkem: 1163
z toho: jednodenních: 1055
 dvoudenních: 108

Počet zúčastněných žáků celkem: 69 115
z toho: v 1. etapě: 31 343
 v 2. etapě: 37 772

Počet žáků absolvujících specializované edukační programy: 42 415
Počet školních skupin absolvujících programy: 2986
Počet realizovaných programů: 2737

Závěr:

S ohledem na výše uvedené údaje lze první běh projektu považovat za úspěšný, o čemž svědčí nejen pozitivní ohlasy všech zúčastněných stran (včetně zástupců MŠMT a MK), ale i jednotlivé výsledky šetření (viz *Závěrečná zpráva*).²⁸

A.7.3 Neformální hospitace a další výzkumná pilotáž

- Od září do prosince 2018 proběhlo 10 neformálních hospitací, které realizovala odborná externí pracovnice Mgr. Silvie Čermáková s cílem sesbírat data z edukační reality, zpracovat je do zprávy o stávající výuce žáků ve vybraných paměťových institucích z didaktického pohledu.
- Ve stejném období proběhla další výzkumná pilotáž, jejímž výstupem je samostatný materiál, který obsahuje didakticky cenné návrhy na nové evaluační nástroje vhodné pro využití v běžné muzejně-edukační praxi. Koordinátorka projektu v této souvislosti připravila na ověření kvality muzejní edukace sadu evaluačních dotazníků určených pro učitele, pro edukátory i pro žáky.

A.7.3 Propagace pokusného ověřování

V roce 2018 bylo pokusné ověřování prezentováno při těchto příležitostech:

- *Komise pro vzdělávání v kultuře při MK*, 14.3.2018 – byly prezentovány výstupy z neformálních hospitací
- tisková zpráva *Seminář pro edukátory spolupracujících muzeí – pokusné ověřování* (12.2.2018 uveřejněna na webu MŠMT i NPMK).
- seminář MK, 11.4.2018 – přednesen příspěvek *Prezentace výsledků první etapy pokusného ověřování v Nostickém paláci* (publikován též na webu MŠMT i NPMK)
- seminář pro učitele, NPMK, 16.5.2018 – prezentovány průběžné výsledky pokusného ověřování a způsoby evaluace výuky
- seminář *Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci*, 21.5.2018 – prezentován projekt, pořadatelé semináře: Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG a Muzeum hl. města Prahy
- tisková zpráva *Vzdělávací programy paměťových institucí do škol - pokračování* (30.8.2018 uveřejněna na webu MŠMT i NPMK).

²⁸ Dostupné z: https://www.npmk.cz/sites/default/files/pokusne-overovani/zaverecna_zprava_po-verze_pro_ver.def.pdf

- seminář MK *Aktuální témata v českém muzejnictví II*, 21.11.2018 – příspěvek o aktuálních výsledcích 1. běhu pokusného ověřování
- Kateřina Tomešková: *Česká sekce INSEA se podílí na přípravách mezinárodní konference Odkaz Komenského v umění a uměleckém vzdělávání*. In: *Listy české sekce INSEA*, ročník 7, 2/2018, str. 23–24 (dostupné z internetových stránek České sekce INSEA)
- Kateřina Tomešková: *Toto je... jako když... kost (Pedagogická komunikace s dětským návštěvníkem jako algoritmus efektivní edukace)*. In: ŠOBÁŇOVÁ, Petra & Květoslava MUSILOVÁ, eds. et al. *Kultura, umění a výchova: Výběr z textů 2013–2016. Muzejní a galerijní pedagogika | Edukace v kultuře*. Olomouc: Česká sekce INSEA. 2018. s. 69–81 (dostupné též z internetových stránek České sekce INSEA)
- Kateřina Tomešková: *Reflexe pokusného ověřování – Vzdělávací programy paměťových institucí do škol* v odborném diskusním bulletinu *Listy české sekce INSEA* (v tisku).

A.7.4 Pokusné ověřování v NPMK

V roce 2018 navštívily NPMK v rámci pokusného ověřování celkem 144 skupiny (z toho 44 skupiny v rámci samostatné práce s pracovními sešity), tj. 2223 žáci (z toho 1181 v rámci samostatné práce s pracovními sešity).

Část B. Komentář k tabulkám

B.1 Údaje o zpracovateli (tabulka č. 1)

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (dále jen NPMK) je státní příspěvkovou organizací spadající přímo do působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. NPMK bylo založeno v roce 1892 a 1.7.2011 byla k Pedagogickému muzeu J. A. Komenského přičleněna Národní pedagogická knihovna Komenského.

Přehled základních činností

1) Výzkumná, vzdělávací, pedagogická, publikační, výstavní, propagační, přednášková a kulturně výchovná činnost v oblasti českých dějin školství, učitelstva a vzdělanosti v evropském kontextu. (Zřizovací listina NPMK)

2) Správa a ochrana muzejního sbírkového fondu z oblasti dějin školství, učitelstva a vzdělanosti.

(Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zřizovací listina NPMK a Smlouva mezi Spolkem MILIDU, Basilej, Švýcarsko a Pedagogickým muzeem J. A. Komenského v Praze ze dne 10. září 1991 (vztahuje se ke správě a péči o Archiv P. Pittra a O. Fierzové))

3) Správa knihovního fondu veřejné Pedagogické knihovny J. A. Komenského (V souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon); zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a zákonem č. 216/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony)

4) Administrativa, ekonomická a správní činnost ve vztahu k zaměstnancům a budovám (včetně IT, spolupráce s médii, účetnictví a personalistiky, spisové služby, vedení projektů aj.).

5) Metodické a vzdělávací programy pro MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ s využitím krátkodobých výstav a přednášek z dějin školství a stálé expozice *Odkaz J. A. Komenského. Tradice a výzvy české vzdělanosti Evropě* včetně pracovních listů pro žáky a studenty.

B.2 Celkové finanční prostředky organizace za hlavní činnost (tabulka č. 2)

- Sumář za NPMK

Údaje o podílu státního rozpočtu na financování činnosti zpracovatele:

Schválený rozpočet: Čj.MSMT-33075/2017 ze dne 05.01.2018	Rozpočet celkem 35 311 391,00 Kč
--	---

Rozpočet po změnách:	Úprava
Čj. 3611/2018-1 ze dne 15.02.2018	2 064 300,00 Kč
Čj. 6500/2018-1 ze dne 14.03.2018	1 115 581,00 Kč
Čj. 11564/2018-1 ze dne 07.05.2018	1 014 740,00 Kč
Čj. 16193/2018-1 ze dne 07.06.2018	165 231,00 Kč
Čj. 22341/2018 ze dne 17.07.2018	970 000,00 Kč
Čj. 22341/2018 ze dne 01.08.2018	0,00 Kč*
Čj. 28973/2018-1 ze dne 24.09.2018	62 000,00 Kč
Čj. 32638/2018-1 ze dne 23.10.2018	406 116,00 Kč
Rozpočet po změnách celkem:	41 109 278,00 Kč

v tom:

Pokusné ověřování – vzdělávacích programů	1 044 300,00 Kč
Konference Hudební kultura	10 000,00 Kč
Digitalizace kancionálu	20 000,00 Kč
Programy pro školy	60 000,00 Kč
Školství v době 1. republiky	150 000,00 Kč
Výstava Nová škola v nové republice	250 000,00 Kč
Dopady událostí r. 1968	325 500,00 Kč
Konference Nová výchova a nová škola	300 000,00 Kč
Platové inventury KČ	844 972,00 Kč
Platové inventury RP	48 347,00 Kč
Platové inventury PO	121 421,00 Kč
ICOM	15231,00 Kč
J. Blahoslav Musica	150 000,00 Kč
Encyclopaedia Comeniana	820 000,00 Kč
Výkup předmětů MK	46 000,00 Kč
Grafické práce, tisk	16 000,00 Kč
Projekty:	
Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek	270 000,00 Kč
2321 - Retrokonverze lístkového katalogu fondu PK	542 266,00 Kč

Historie školních budov	205 000,- Kč
Zpřístupnění Archivu P.Pitra a O.Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu	607 197,00 Kč

* Přesun finančních prostředků v rámci pokusného ověřování

Limit počtu zaměstnanců

Schválený rozpočet:

Čj. 33075/2017 ze dne 05.01.2018 **48,24**

Po změnách:

Čj. 3611/2018-1 ze dne 15.02.2018 - projekty, pokusné ověřování **2,00**

Čj. 11564/2018-1 ze dne 07.05.2018 – platové inventury 0,35

Čj. 32638/2018-1 ze dne 23.10.2018 – projekty 0,45

Celkem: 51,04

Průměrný plat: 35.229,- Kč

Stručné hodnocení nákladů a výnosů organizace za hlavní činnost:

Náklady

Náklady organizace v roce 2018 zahrnují **nákup služeb**, a to na zajištění provozu budov Valdštejnská 18 a 20, Jeruzalémská, depozitáře v Horních Počernicích a ve Lhotě. (pravidelné výdaje za elektrickou energii, plyn, vodné a stočné, servis a údržbu výtahů, elektrických a plynových zařízení, hydrantů a hasicích přístrojů, pojištění, telekomunikační a poštovní poplatky, úklid budov, správu počítačové sítě, svoz odpadů a v případě depozitáře v Horních Počernicích také nájemné).

Dále jsou v této položce zahrnuty náklady na právní služby, grafické a tiskařské služby (tisk odborných publikací, mezinárodního časopisu Historia scholastica (2x ročně) a propagačních materiálů z oblasti dějin školství, grafika a tisk úspěšných putovních výstav pro školy, poplatky za účast na odborných seminářích a konferencích.

Nákup knih a předplatné časopisů vč. zahraničních pro veřejnou specializovanou Pedagogickou knihovnu J. A. Komenského.

Spotřební materiál tj. pohonné hmoty, tonery kancelářské papíry, úklidové prostředky aj.

Výnosy

Výnosy organizace za rok 2018 tvoří vstupné do Národního pedagogického muzea, prodej propagačních předmětů z dějin školství a historie muzea (pohledy, plakáty, magnetky, rákosky, stará pera, aj.) a odborných historických, komeniologických a pedagogických publikací z dějin školství a komeniologie, dále čtenářské poplatky, platby za rešerše a kopírování v Pedagogické knihovně J. A. Komenského.

B.2.1 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – sumář (tabulka č. 2.1) (prostředky poskytnuté z kapitoly MŠMT)

- 2.1.1 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- kmenová činnost
- 2.1.2 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- 2321 Retrokonverze fondu PK
- 2.1.3 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- APP
- 2.1.4 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Záchrana starých tisků
- 2.1.5 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Historie školních budov
- 2.1.6 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Pokusné ověřování
- 2.1.7 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Hudební kultura
- 2.1.8 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Kancionál digitalizace
- 2.1.9 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Národní školství v době 1. republiky
- 2.1.10 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Výstava Nová škola
- 2.1.11 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Dopady událostí r. 1968 – výstava
- 2.1.12 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Jan Blahoslav Musica
- 2.1.13 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Encyclopaedia Comeniana
- 2.1.14 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Konference Nová výchova a škola v Evropě
- 2.1.15 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – ICOM
- 2.1.16 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Grafické práce a tisk
- 2.1.17 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Programy pro školy
- 2.1.18 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Výkup kulturních předmětů MK

Príspevek od zřizovatele pro rok 2018 nepokryl náklady v kmenové činnosti, proto byl na jejich pokrytí v souladu s Rozpisem závazných a orientačních ukazatelů na rok 2018 využit rezervní fond, který byl pro tento rok rozpočtován.

B.2.2 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – sumář (tabulka č. 2.2) (prostředky poskytnuté MIMO kapitolu MŠMT)

Negativní hlášení.

B.3 Přehled o závazcích a pohledávkách (tabulka č. 3)

I. Přehled o závazcích ke dni 31.12.2018

Závazky dlouhodobé	0,00 Kč
Závazky krátkodobé	2.889.909,10 Kč
Závazky celkem k 31.12.2018	2.889.909,10 Kč

Krátkodobé závazky jsou závazky z mezd zaměstnanců za měsíc prosinec 2018, sociální a zdravotní pojištění a daně ze mzdy splatné v měsíci lednu 2019,.

II. Přehled o pohledávkách ke dni 31.12.2018

Pohledávky dlouhodobé	0,00 Kč
Pohledávky krátkodobé	893.051,33Kč
Pohledávky celkem k 31.12.2018	893.051,33 Kč
z toho: pohledávky po lhůtě splatnosti	0,00 Kč
v tom: starší jednoho roku	0,00 Kč

Krátkodobé pohledávky jsou krátkodobé poskytnuté zálohy, odběratelé.

B.4 Přehled o čerpání účelových prostředků (tabulka č. 4)

Resortní projekt:

2321 - Retrokonverze fondu PK **542.266,- Kč**
Nedočerpané prostředky ve výši **976,- Kč** jsou součástí zlepšeného hospodářského výsledku organizace za rok 2018.

Resortní projekt:

Zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí.

Přidělené prostředky byly vyčerpány v plné výši 607.197,- Kč
Překročení o **2.0002,- Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Resortní projekt:

Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek. **270.000,- Kč**

Nedočerpané prostředky ve výši **8.870,-** jsou součástí zlepšeného hospodářského výsledku organizace a budou v roce 2019 použity na restaurování sbírkových předmětů a preventivní konzervaci.

Resortní projekt:

Výzkum o historii školních budov

Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši 205.000,- Kč
Překročení o **9.130,81 Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Pokusné ověřování vzdělávacích programů paměťových institucí do škol

1. 165.721,- Kč

Nedočerpané prostředky ve výši **164.796,51** jsou součástí zlepšeného hospodářského výsledku organizace a budou v roce 2019 použity na propagaci výsledků pokusného ověřování, včetně zajištění odborných výstupů v prezentační i publikační oblasti a také na pokrytí nákladů na přípravu a výrobu evaluačních materiálů sloužících k reflexi kvality výuky.

Konference k výročí státnosti 1918 – 2018 „Hudební kultura“

Přidělené prostředky byly vyčerpány v plné výši 10.000,- Kč
Překročení o **271,60 Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Digitalizace Kancionálu J. A. Komenského

Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši 20.000,- Kč

Reprezentativní publikace „Národní školství za první československé republiky“
Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši **150.000,- Kč**

Výstava „Škola v době 1. republiky“
Přidělené prostředky byly vyčerpány v plné výši **250.000,- Kč**
Překročení o **3.321,80 Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Výstava Dopady událostí r. 1968 **325.500,-Kč**
Nedočerpané prostředky ve výši **10.004,47 Kč** byly vráceny na účet MŠMT. Důvodem pro plné nedočerpání těchto prostředků byla sleva od dodavatele.

Jan Blahoslav Musica **150.000,- Kč**
Nedočerpané prostředky ve výši 140.000,- Kč byly vráceny v prosinci 2018 a účet MŠMT. Důvodem pro plné nedočerpání těchto prostředků byla dlouhodobá pracovní neschopnost jediného řešitele projektu.

Encyclopaedia Comeniana **820.000,- Kč**
Nedočerpané prostředky ve výši 22.610,- Kč jsou součástí zlepšeného hospodářského výsledku organizace za rok 2018. Důvodem pro nedočerpání těchto prostředků byla úspora nákladů, kdy v rámci výběrového řízení, vítězný dodavatel podal nabídku s nižší nabídkovou cenou oproti ceně předpokládané.

Mezinárodní konference „Nová výchova a nová škola v nové Evropě“
Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši **300.000,- Kč**
Překročení o **30.250,16 Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

ICOM
Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši **15.231,- Kč**

Grafické práce a tisk – pohlednice a plakáty pro MŠMT
Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši **16.000,- Kč**
Překročení o **3055,40 Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Vzdělávací programy pro školy k výročí **60.000,- Kč**
Nedočerpané prostředky ve výši **20.563,- Kč** jsou součástí zlepšeného hospodářského výsledku organizace za rok 2018. Důvodem pro nedočerpání těchto prostředků byla úspora nákladů a v roce 2019 budou tyto prostředky použity na přípravu a propagaci nového pořadu pro školy.

Výkup kulturních předmětů MK **46.000,- Kč**
Tyto prostředky byly v prosinci 2018 v plné výši vráceny na účet MŠMT a kulturní předměty byly uhrazeny z Fondu reprodukce majetku organizace.

B.5 Čerpání účelových prostředků – přehled o prostředcích spolufinancovaných z rozpočtu EU a ostatní zahraniční programy (tabulka č. 5)

Negativní hlášení.

B.6 Peněžní fondy (tabulka č. 6)

Tvorba a použití peněžních fondů se řídí zákonem č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Fond odměn:

Byl vytvořen ze zlepšeného HV z roku 2017 a byl použit na výplatu odměn zaměstnancům v roce 2018 ve výši **265.440,- Kč**

Fond kulturních a sociálních potřeb:

Fond kulturních a sociálních potřeb byl čerpán ve výši **407.609,60 Kč**

Rezervní fond:

V roce 2018 byly v souladu se zákonem č. 218/2000 sb., o rozpočtových pravidlech v platném znění použity prostředky z rezervního fondu. **Použití těchto prostředků bylo schváleno rozpisem závazných a orientačních ukazatelů rozpočtu na rok 2018 ve výši 1.000.000,- Kč.** Tyto prostředky byly použity ve výši **263.361,44 Kč**

Fond reprodukce majetku:

Z fondu reprodukce majetku bylo hrazeno:

- sbírkové a kulturní předměty
- rekonstrukce počítačové sítě v budově Valdštejnská
- drobný majetek a opravy
- protipožární nátěry krovů – částečně (nedokončeno)
- investiční majetek

Tvorba FRM byla v souladu s vyhláškou 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů snížena o 750.000,- Kč.

B.7 Přehled o použití prostředků z mimorozpočtových zdrojů (tabulka č. 7)

Fondy NPMK – viz tabulka č. 6

Granty, příjmy od ostatních subjektů – negativní.

B.8 Hospodářský výsledek a návrh přidělu do peněžních fondů (tabulka č. 8)

V roce 2018 bylo dosaženo **zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 1.107.710,33 Kč**. V souladu se zákonem č. 218/2000 sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) v platném znění **navrhujeme následující rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku:**

1. Fond odměn:	289.440,00 Kč
2. Rezervní fond:	818.270,33 Kč

Celkem: 1.107.710,33 Kč

B.9 Majetek, s nímž je zpracovatel příslušný hospodařit

Majetek vedený v účetní evidenci NPMK byl plně využíván k plnění úkolů v souladu s Plánem činnosti pro rok 2018.

NPMK je příslušné hospodařit s budovami a pozemky na těchto adresách:

- Valdštejská 18, 20, Praha 1 (sídlo NPMK)
- Jeruzalémská 12, Praha 1

B.10 Provedení řádných a mimořádných inventarizací majetku a závazků

Inventarizace majetku, závazků a zásob byla provedena na příkaz ředitelky organizace ke dni 31. 12. 2018 v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou 270/2010 Sb. o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů. Inventarizace byla zahájena 1. 11. 2018 a ukončena 25.2.2019.

Ředitelkou NPMK PhDr. M. Pánkovou byly ustanoveny následující komise:

- hlavní inventarizační komise
- dílčí inventarizační komise
- likvidační komise

Inventury proběhly dle plánu ve všech odděleních Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského a termíny byly dodrženy.

Přemístěný dlouhodobý majetek byl převeden do správné místnosti, nenalezené majetky byly v průběhu inventarizace postupně dohledány a vyřešeny. Zjištěný nefunkční majetek byl navržen na vyřazení. Tento nefunkční majetek, který byl navržen na vyřazení a schválen likvidační komisí, bude vyřazen a ekologicky zlikvidován v termínu do 31. 3. 2019.

Správa Sbírky NPMK se řídí zvláštními předpisy (Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů) a dalších předpisů Ministerstva kultury (zejména Vyhlášky MK č. 275/2000 Sb., resp. Vyhlášky MK č. 96/2013 Sb., a souvisejících metodických pokynů).

Při zjišťování skutečného stavu sbírky postupuje NPMK v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, a ověřuje soulad tohoto stavu s evidencí vedenou podle zákona č. 122/2000 Sb.

NPMK provádí víceleté zjišťování skutečného stavu sbírky muzejní povahy.

B.11 Pořádání mezinárodních konferencí a zahraniční aktivity

NPMK vybuďovalo mezinárodní síť spolupracovníků v oblasti dějin školství, kmenologie, pedagogiky a dalších společensko-vedních oborů. Spolupracuje s dalšími pedagogickými muzei v Evropské unii, zejména s muzei v Polsku, Maďarsku, Slovensku, Slovinsku. Také spolupracuje s kmenologickými společnostmi v Nizozemí, Japonsku, Jižní Koreji, Rusku, Kanadě, USA a dalšími.

Zahraníční pracovní cesty uskutečněné v roce 2018:

Mukačevo, Iršava, Bilky, Berehovo, Chust, Vinohradiv (Ukrajina)

1. 3. – 10. 3. 2018, Mgr. Jana Bartošová, PhDr. Jan Šimek, PhD.

Cílem cesty byla zejména návštěva oblastního archivu v Berehovu a účast na odhalení pamětní desky T. G. Masaryka v Chustu. Pracovníci NPMK jezdí studovat / kopírovat tyto fondy opakovaně; tyto fondy jsou velmi cenné z hlediska historie školství Podkarpatské Rusi v době 1. čl. republiky. Cesty bylo dále využito pro fotodokumentaci školních budov – Mukačevo, Iršava, Bilky, Chust, Vinohradiv.

Lešno (Polsko)

18. 3. – 21. 3. 2018, PhDr. Markéta Pánková, Mgr. Kateřina Tomešková, Ph.D., Mgr. et Mgr. Elžbieta Justyna Baronová, Lubomír Dani

Cílem cesty bylo otevření výstavy NPMK *Komenského fascinující Labyrint světa a ráj srdce v kolážích Miroslava Huptycha* v Oblastním muzeu v Lešně a jednání o spolupráci s muzeem ohledně připravované výstavy *Portréty J. A. Komenského jeho současníků*. Během slavnostního zahájení udělila ředitelka NPMK medaili J. A. Komenského prof. Marcelimu Kosmanovi z Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani a řediteli Oblastního muzea v Lešně Witoldu Omieczynskému.

Sankt Petěrburg (Ruská Federace)

13. – 16. 4. 2018, PhDr. M. Pánková, Mgr. M. Chrobáková

Hlavním účelem cesty byla účast na konferenci *Obraz Komenského v současné kultuře*, kterou organizovala Akademie postiplomného pedagogického obrazování. M. Pánková přednesla referát o Komenském v umění. Cesty bylo mj. využito i k prozkoumání možností spolupráce s Pedagogickým muzeem v Petrohradě, prvním pedagogickým muzeem svého druhu na světě. V souvislosti s kmenologickými bádáním proběhlo setkání s doc. Zolotuchinovou, se kterou byla konzultována hypotéza ohledně údajného ztvárnění Komenského Rembrandtem na obraze *Návrat ztraceného syna*.

Záhřeb (Chorvatsko)

8. 5. – 10. 5. 2018, PhDr. Markéta Pánková,

Cílem cesty byla návštěva Školského muzea v Záhřebu. Proběhlo jednání s jeho novou ředitelkou paní Štefkou Batinič a s prof. Berislavem Majhutem, který přednáší na univerzitě problematiku školních obrazů a dětské literatury. Ředitelka Š. Batinič má velký zájem o spolupráci s NPMK, účastní se mezinárodní konference NPMK v září 2018 a květnu 2019 na téma Chorvatsko a Komenský. Š. Batinič byla požádána o vypracování hesla *Komenský a Chorvatsko* do Encyclopaedia Comeniana.

Bristol (Velká Británie)

14. 6. 2018 – 17. 6. 2018, PhDr. Markéta Pánková, Ing. Michaela Tatýrková

Cílem cesty byla účast na 1. československém dni v Bristolu v české škole, dále zahájení výstavy NPMK *Tady nová republika* v rámci oslav 100. výročí vzniku Československa. Během cesty proběhlo setkání se zástupci Czech & Slovak School Bristol Stonožka (nabídka výstav NPMK apod.).

Užhorod, Berehovo (Ukrajina)

19. 7. – 28. 7. 2018, Mgr. Jana Bartošová

Odborná pracovnice pokračovala v bádání v oblastním archivu v Berehovu. Cesty bylo dále využito k fotodokumentaci školních budov v Užhorodě, která bude využita v publikační a výstavní činnosti.

Berehovo, Zakarpatská oblast (Ukrajina)

6. 8. – 18. 8. 2018, PhDr. Jan Šimek, Ph.D.

Odborný pracovník pokračoval v dalším bádání v oblastním archivu v Berehovu a mapování školních budov z doby ČSR v oblasti bývalého školního inspektorátu Ťačovo a Chust (navštívená místa: Solotvyno, Nižní Apša, Seredne Vodjane, Verchne Vodjane, Vodycja, Dubovo, Ust' Čorná, Lopuchiv, Ruská Mokrá, Německá Mokrá, Berehovo).

Kirchheim unter Teck (SRN)

22. – 23. 9. 2018, PhDr. Markéta Pánková

Cílem cesty byla účast na slavnostním jednání u příležitosti předání diplomu o zvolení prof. Joachima Bahlckeho čestným členem Sdružení historiků ČR. Prof. J. Bahlcke je dlouhodobým spolupracovníkem NPMK, při této příležitosti mu byla udělena Medaile J. A. Komenského NPMK.

Vídeň (Rakousko)

21. 10. – 26. 10. 2018, PhDr. Jan Šimek, Ph.D.

Cílem cesty bylo prostudovat především literaturu k problematice vlivu reformně-pedagogických hnutí na podobu školních budov (prameny byly studovány v Nationalbibliothek Österreich a Universitätsbibliothek der Universität Wien). Zatímco v českém bádání je toto téma zcela nezpracované, v německojazyčné oblasti k němu existuje bohatá literatura. Problematika byla studována v rámci projektu Historie školních budov; šlo o dílčí téma stanovené pro rok 2018.

Mnichov (SRN)

22. – 23. 11. 2018, PhDr. M. Pánková, Ing. A. Cmol, Mgr. K. Tomešková, Ph.D., Mgr. M. Šustová

Hlavním cílem cesty byla prohlídka ESO Supernova Planetarium & Visitor Centre, přičemž v centru zájmu stály: 1/ didaktické uchopení tématu, 2/ poměr použití moderních IT prvků a klasických pohyblivých modelů, 3/ technické řešení IT prvků. Dalším cílem návštěvy bylo Müncher Stadtmuseum (Mnichovské městské muzeum), a to především z toho důvodu, že sídlí v historických prostorách mnichovské městské zbrojnice a dalších hospodářských budovách. Návštěva byla proto zaměřena především na problémy instalace expozice v historické budově. Zde se ukázal velmi důležitý fakt nutnosti citlivého souznění moderní výstavní instalace a historické budovy.

Vratislav (Polsko)

27. 11. – 28. 11. 2018, PhDr. Markéta Pánková, Mgr. et Mgr. Elżbieta Justyna Baronová, Petr Šolar

Cílem cesty bylo pořízení fotodokumentace pro účely umístění pamětní desky u hlavního vchodu do bývalého německého zemského soudu ve Vratislavi. Cesty bylo dále využito k jednání o přípravě 1. české polonistické konference v roce 2019 (s předsedou polsko-české vědecké společnosti se sídlem ve Vratislavi).

Řím (Itálie)

8. 12.- 11. 12. 2018, PhDr. Markéta Pánková, Ing. Michaela Tatýrková

Hlavním cílem cesty byla prohlídka areálu Villa Borghese a vytipování vhodných míst pro případné umístění sochy J. A. Komenského od Jana Štursy – provedena dokumentace, jednání s velvyslankyní ČR PhDr. Hanou Hubáčkovou (zápis předán oficiální cestou), která projekt podporuje a která informovala o závěrech jednání s premiérem ČR a jednání na radnici města Říma. Cesta se konala po prohlášení pana premiéra, že ČR daruje městu Řím jako symbol sochu Komenského. Tato socha je ve správě NPMK.

Celkové náklady na zahraniční pracovní cesty činily 416.487,- Kč.

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského pořádalo v roce 2018 mezinárodní vědecké konferenci v Praze s názvem: „Nová škola a nová výchova v nové Evropě“ viz. odborná část.

Investice

Název akce: „NPMK – Obnova ICT systému“; ident. č. SMVS 133V011000013

NPMK v roce 2018 realizovala investiční záměr s názvem „NPMK – Obnova ICT systému“. Předmětem investiční akce byla náhrada zastaralých serverů v Pedagogické knihovně dodávkou 3 ks nových serverů, diskového pole a switch. Rozhodnutím o poskytnutí dotace byly poskytnuty finanční prostředky ve výši 1 237 249,- Kč, které byly do konce roku 2018 vyčerpány v plné výši. Ukončení akce je stanoveno na 28. 2. 2019 a předložení závěrečné dokumentace k závěrečnému vyhodnocení akce je stanoven ke dni 30. 11. 2019.

Část C. Tabulky

1. Údaje o zpracovateli
2. Celkové finanční prostředky organizace (hlavní činnost)
 - 2.1 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - sumář za celou organizaci (prostředky poskytnuté z kapitoly MŠMT)
 - 2.1.1 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- kmenová činnost
 - 2.1.2 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- 2321 Retrokonverze fondu PK
 - 2.1.3 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- APP
 - 2.1.4 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Záchrana starých tisků
 - 2.1.5 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Historie školních budov
 - 2.1.6 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Pokusné ověřování
 - 2.1.7 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Hudební kultura
 - 2.1.8 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Kancionál digitalizace
 - 2.1.9 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Národní školství v době 1. republiky
 - 2.1.10 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Výstava Nová škola
 - 2.1.11 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Dopady událostí r. 1968 – výstava
 - 2.1.12 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Jan Blahoslav Musica
 - 2.1.13 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Encyclopaedia Comeniana
 - 2.1.14 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Konference Nová výchova a škola v Evropě
 - 2.1.15 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – ICOM
 - 2.1.16 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Grafické práce a tisk
 - 2.1.17 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Programy pro školy
 - 2.1.18 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Výkup kulturních předmětů MK
 - 2.2 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - sumář (prostředky poskytnuté MIMO kapitolu MŠMT)
3. Přehled o závazcích a pohledávkách
4. Přehled o čerpání účelových prostředků
5. Čerpání účelových prostředků - přehled o prostředcích spolufinancovaných z EU
6. Peněžní fondy
7. Přehled o použití prostředků z mimorozpočtových zdrojů
8. Hospodářský výsledek a návrh přidělu do peněžních fondů

Přílohy

Ukázky postupu restaurátorských prací

Komplexní restaurování třídní knihy

(Třídní kniha inv. č. 1000/29)

Třídní kniha byla nejprve vyčištěna gumou Wallmaster pod odsávacím ramenem. Papírové měkké desky i samotný blok byl silně napaden plísní, proto bylo nutné knihu čistit velmi opatrně za pomoci veškerých ochranných pomůcek. V důsledku dlouhodobého působení plísní se papírová podložka doslova rozpadala pod rukama, listy byly k sobě přilepené a při jakékoli manipulaci docházelo trhlinám a ztrátám. Bylo měřeno pH, které se pohybovalo na hranici odkyselení. Po vykoupání listů v teplé lázni se pH zvedlo na hodnotu, která je v normě a není proto nutné listy odkyselovat. Pro mokré čištění byla použita teplá lázeň s přídatkem Spolaponu a následné promývání v čisté vodě. Suché vykoupané listy byly dále klíženy 1% Klucelem G v etanolu a lisovány. Vyrované listy byly vyspraveny předem tónovaným japonským papírem v několika vrstvách. Vysprávky byly dále ostříhnuty na chtěný formát. Měkké papírové desky byly taktéž čištěny suchou i mokrou cestou, dále pak klíženy, lisovány a podlepeny po celé ploše jednou vrstvou silného japonského papíru. Vazba byla nasložkována a ušita. V neposlední řadě byla vazba podlepena a propojena tak s měkkými deskami. Následovaly barevné retuše.

Komplexní restaurování školního obrazu

(Školní obraz *Neolit*, inv. č. O VII/ D-50)

Obraz byl nejprve vyčištěn suchou cestou pomocí gumy WallMaster a suchými štětci. Poté byl namočen do lázně s teplou vodou, kde byl postupně odstraňován podlep. Po dokonalém sejmutí vrstvy podlepu, byl obraz vyrovnán a ponechán v lisu až do svého vyschnutí. Podlep byl silně kyselý a musel být sejmut z rubové strany obrazu. Ztráty a trhliny byly vyspraveny z rubové strany japonským papírem. Poté byl obraz dvakrát celoplošně podlepen z rubové. Do svého vyschnutí byl rovnán v lisu. Poté byla provedena retuš a ořez přesahů. K retuši byly použity akvarelové barvy, akvarelové pastelky a suché pastely.

Komplexní restaurování matematického sešitu

(inv. č.: 15 124)

Matematický sešit byl v první řadě čištěn suchou cestou pomocí gumy Wallmaster. Na lepenkových deskách jsou dochovány fragmenty potahového mramorovaného papíru, které šly snadno sundat za pomoci vlhkých obkladů. Usňový hřbet byl opatrně sejmut. Naměřené pH bylo dobré. Blok byl rozebrán a následně koupán v teplé lázni s přídatkem Spolaponu a dále promýván v čisté vodě. Vykoupané listy byly klíženy 1% tylosou MH 300 a lisovány do vyschnutí.

Dále byl knižní blok vyspravený japonským papírem, který byl předem tónovaný na požadovanou barevnost. Fragmenty mramorového pokryvu byly podlepeny na nový potah, který byl také tónován na požadovaný odstín. Knižní blok byl sešit podle původního šití. Na ušitý blok byly nasazeny nové lepenkové desky. Jelikož byl usňový povrch velmi poškozen, byly vyrobeny záplaty z nové usně. Tyto záplaty byly barveny lihovými mořidly a následně tenčeny. Poté byly vylepeny na hřbet a v rozích v místech největšího poškození původní

vazební usně. Následně byla vylepena i useň původní. V neposlední řadě byly potaženy lepenkové desky a po vyschnutí byla kniha podlepena.

Restaurátorský zásah na knize

(Fond PK, inv. č.: I 4778)

Knižní vazba napadená plísní, bylo proto nutné knihu očistit pod odsávacím ramenem a následně veškerá kontaminovaná místa otřít etanolovým roztokem. Očištěny byly zejména desky, ořízka a místa kde bylo patrné napadení plísní.

Čištění a konzervování školního obrazu

(7 velkoformátových školních obrazů – *Anatomie králíka domácího* inv. č.: O VII/A-1160; O VII/A-1160/1 – O VII/A-1160/6)

Bylo provedeno suché čištění gumou Wallmaster. Zajištění odchlíplých rohů, hran, trhlin a ztrát pomocí japonského papíru a roztoku 4% Tylose MH 6000 v H₂O. Zviditelnění zmatněného obrazu a odstranění silných neprůhledných vrstev šelakového fixačního laku 98% etanolem a 4% Klucelem G v etanolu. Jednotlivé obrazy byly proloženy nekyselým papírem a uloženy v ochranném obalu zhotoveného rovněž z nekyselého papíru.

Osnova akreditovaného programu

Současná literatura pro děti a mládež

1. Nástin vývoje literatury pro děti a mládež u nás po roce 1990.

Tematické zaměření soudobé literatury pro děti a mládež, vznik nových nakladatelství, celostátní soutěže zaměřené na literaturu pro děti a mládež:

- a. Zlatá stuha
- b. SUK - Čteme všichni
- c. Magnesia Litera

Přehled oceněných autorů a jejich děl v uplynulých dvaceti letech.

2. Čtenářské preference dětí na základě výsledků celostátní čtenářské ankety.

Výsledky ankety v letech 1993 - 2016. SUK - Čteme všichni.

Čeští autoři a překladová literatura. Vliv televize a filmu na čtenářské preference dětí.

3. Čeští autoři a ilustrátoři ocenění v letech 2000 - 2016 v mezinárodních soutěžích.

Přehled oceněných autorů doplněný vybranou bibliografií jejich děl.

Ukázky oceněných knih (z fondu Sukovy knihovny)

4. Elektronické zdroje informací o dětské literatuře.

Přehled relevantních webových stránek, portálů či katalogů.

Forma: prezenční přednášky

+ soupis doporučené studijní literatury

Vzdělávací cíl:

Seznámení posluchačů s vybranými autory literárních děl pro děti a mládež, kteří publikovali v letech 1993 - 2016. Náměty na doporučenou četbu s přihlédnutím k současným čtenářským zájmům žáků a k rozvoji jejich čtenářské gramotnosti.

Seznam zkratek

AKS	automatizovaný knihovnický systém
CASLIN	souborný katalog ČR
CES	Centrální evidence sbírek
CŠK	Centrum pro školní knihovny
DCG	Deutsche Comenius Gessellschaft
e-PK	elektronická pedagogická knihovna
FF	Filosofická fakulta
GDPR	Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation)
IBBY	Mezinárodní sdružení pro dětskou knihu (International Board on Books for Young People)
KOSABI	Kooperační systém článkové bibliografie
MK	Ministerstvo kultury
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPMK	Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského
OA	obchodní akademie
OMEPE	L'Organisation Mondiale pour l'Éducation Préscolaire (Světová organizace pro předškolní výchovu)
OÚ	obecní úřad
PBD	pedagogická bibliografická databáze
PK	Pedagogická knihovna J. A. Komenského
PMJAK	Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze (do 30.6.2011, od 1.7.2011 změna názvu na NPMK)
PO	Pokusné ověřování
RDA	Resource Description and Access (Popis zdrojů a přístup) - nová katalogizační pravidla
SDRUK	Sdružení knihoven ČR
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR
SOŠS	střední odborná škola služeb
SPŠ	střední průmyslová škola
SPgŠ	střední pedagogická škola
SŠ	střední škola
SW	software
SZŠ	střední zdravotnická škola
TUL	Technická univerzita v Liberci
UK	Univerzita Karlova
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
VISK	Veřejné informační služby knihoven – program Ministerstva kultury
VOŠ	vyšší odborná škola
VOŠZ	vyšší odborná škola zdravotnická
VŠ	vysoká škola
z. s.	zapsaný spolek
ZŠ	základní škola